A Guide

TO

MACMILLAN'S READERS

PRIMER II.

મેકમીલાન રીડર પ્રાઇમર બીજાના અર્થ.

(અર્થ, તરજુમો તથા સમજુતી સાથે).

Published and sold by

RANCHHODLAL MOTILAL.

Bookseller and Publisher.

Richey Road—AHMEDABAD.

આવૃત્તિ ૩ જી પ્રત ૧૨૦૦ સને ૧૯૧૭

Printed by Trikamlal Sankalchand Bhavsar and Keshavgir Ramgir Goshai at The Crown Printing Works–Richey Road, Ahmedabad.

Re. 0—6—0

A Guide

To

Macmillan's New English Readers.

Primer II.

1.

MY FATHER–માય્ ફાધર્–મ્હારા પિતા.

Who–હુ–કોણ? Works–વર્ક્સ્–કામ કરે છે.

Hard–હાર્ડ્–સખત For–ફૉર–માટે

Me–મી–મને For-me–ફૉર મી–મ્હારા માટે

Who works hard for me?–હુ વર્ક્સ હાર્ડ ફૉર મી–મ્હારા માટે કોણ સખત કામ કરે છે.

Takes–ટેઇક્સ્–લે છે To take–ટુ ટેઇક–લેવું એ ક્રીયાપદનું ત્રીજા પુરૂષ એકવચનનું વર્તમાન કાળનું રૂપ Takes થાય છે.

Care–કે'ર–સંભાળ. Of me–ઑફ્ મી–મ્હારી.

Takes care of me–ટેઇક્સ કેર ઑફ્ મી–મ્હારી સંભાળ લેછે.

To take care of–ટુ ટેઇક્ કે'ર ઑફ્–ની સંભાળ લેવી.

My–માય–મ્હારૂં.

Best–બેસ્ટ્–સૌથી વધારે સારૂં. Good–ગૂડ્–સારૂં Better–

Friend–ફ્રેન્ડ–મિત્ર, ભાઈબંધ. [બેટર–વધારે સારૂં.

My best friend–માય બેસ્ટ ફ્રેન્ડ–મ્હારો સૌથી સારો મિત્ર.

Father–ફાધર–પિતા; બાપ. To love–ટુ લવ–ચાહવું.

I love–આઇ લવ–હું ચાહું છું. Loves–લવ્ઝ–ચાહે છે.

My father loves me–માય ફાધર લવ્ઝ મી–મ્હારો બાપ મને ચાહે છે.

2

MOTHER AT HOME–મધર એટ હોમ–ઘરમાં મા.

Gone–ગૉન–ગયેલ, ગયેલા. (ભૂત કૃદંત).

To go–ટુ ગો'–જવું. Went–વેન્ટ–ગયો. ગયા (ભૂતકાળ)

Gone–ગૉન–ગયેલા.

Has gone–હૅઝ ગૉન–ગયેલો છે, ગયેલા છે.

Father has gone–ફાધર હૅઝ ગૉન–પિતા (બાપ) ગયેલા છે.

His–હીઝ–તેનું Work–વર્ક–કામ.

His work–હીઝ વર્ક–તેનું કામ.

To his work–ટુ હીઝ વર્ક–તેના કામે.

Two–ટુ–બે.

Boys–બોયઝ–છોકરા, Boy–બોય–છોકરો.

The two boys–ધિ ટૂ બોયઝ–બે છોકરા.

Have gone–હેવ ગૉન–ગયેલા છે, ગયા છે.

To School-ટુ સ્કૂલ-નિશાળે.

To go to school-ટુ ગો' ટુ સ્કૂલ-નિશાળે જવું.

The two boys have gone to School-ધિ ટુ બોય્ઝ હેવ ગૉન ટુ સ્કૂલ-બે છોકરા નિશાળે ગયા છે.

Three-થ્રી-ત્રણ.

Little-લિટલ-ન્હાની, ન્હાનું.

Girls-ગર્લ્સ-છોકરીઓ, છોડીઓ. Girl-ગર્લ-છોડી.

Are-આર-છે.

At home-ઍટ હોમ-ઘેર. Home-હોમ-ઘર.

Mother-મધર-મા.

Too-ટૂ-વળી, પણ. Is-ઇઝ-છે.

Here-હિઅર-અહિયા, અહીં They-ધે'-તેઓ.

They are-ધે' આર-તેઓ છે. In-ઇન-માં, અંદર.

Picture-પિક્ચર-ચિત્ર.

In the picture-ઇન ધિ પિક્ચર-ચિત્રમાં.

Here they are in the picture-હિઅર ધે' આર ઇન ધિ પિક્ચર-તેઓ અહીં ચિત્રમાં છે; તેઓ આ ચિત્રમાં છે.

What-વૉટ-શું?

They are doing-ધે આર ડુઇંગ-તેઓ કરે છે.

Doing-ડુઇંગ-કરતાં. To do-ટુ ડુ-કરવું. એ ક્રીયાપદનું વર્તમાન કૃદંતનું રૂપ Doing-ડુઇંગ-થાય છે.

Are doing-આર ડુઇંગ-કરે છે.

Are they doing-આર ધે ડુઇંગ-તેઓ કરે છે?

સૂચના-પ્રશ્ન પૂછવા માટે અગ્રેજીમાં ક્રીયાપદ કર્ત્તાની પહેલાં મુકવું પડે છે.

What are they doing-વૉટ્ આર ધે ડુઇંગ્-તેઓ શું કરે છે?

To teach-ટુ ટીચ-શીખવવું.

Teaching-ટીચિંગ્-શીખવતી. (વર્તમાન કૃદંત)

Is teaching-ઇઝ્ ટીચિંગ્-શીખવે છે.

Her-હર-તેણીના, તેના.

Her little girls-હર લિટલ્ ગર્લ્સ-તેણીની ન્હાની છોકરીઓને

To write-ટુ રાઇટ્-લખવા, લખવાને, લખવાનું.

Mother is teaching her little girls to write-મધર ઇઝ્ ટીચિંગ્ હર લિટલ્ ગર્લ્સ ટુ રાઇટ્-મા તેણીની નાની છોકરીઓ-ને લખવાનું શીખવે છે,

All-ઑલ્-બધી; સઘળી.

Are sitting-આર્ સિટિંગ્-બેઠેલી છે.

Sitting-સિટિંગ્-બેઠેલી, બેસતી.

To sit-ટુ સિટ્-બેસવું. આ ક્રીયાપદનું વર્તમાન કૃદંતનું રૂપ sitting થાય છે. સૂચના-અંગ્રેજીમાં વર્તમાન કૃદંતનો પ્રત્યય ing છે અને ક્રિયાપદને છેડે તે પ્રત્યય લગાડતા પહેલાં જો ક્રિયાપદનો છેલ્લો અક્ષર વ્યંજન હોય અને છેલ્લાના પહેલાંનો અક્ષર સ્વર હોય તો છેલ્લો વ્યંજન બેવડાવવો અને પછી ing પ્રત્યય ઉમેરવો.

They are all sitting-ધે આર ઑલ્ સિટિંગ્- તેઓ બધાં બેઠેલાં છે.

On–ઑાન્–ઉપર A mat–એ મૅટ્–સાદડી.

On a mat–ઑાન્ એ મૅટ્–સાદડી ઉપર. One–વન્–એક.

Is putting–ઇઝ્ પુટિંગ્–મુકે છે.

Putting–પુટિંગ્–મૂકતી. To put–ટુ પુટ–મૂકવું. આ ક્રિયાપદનું વર્તમાનકૃદંતનું રૂપ Putting–પુટિંગ્ થાય છે.

Flowers–ફ્લાવર્સ્–ફુલ, ફૂલો. (બહુવચન).

Flowor–ફ્લાવર્–ફૂલ. (એક વચન). String–સ્ટ્રીંગ–દોરી.

One is putting flowers on a string–વન્ ઇઝ્ પુટિંગ ફ્લાવર્સ્ ઑાન્ એ સ્ટ્રીંગ–એક (છોડી) દોરી ઉપર ફુલ મૂકે છે; એક છોડી દોરીમાં ફુલ પરોવે છે.

Other–અધર્–બીજી.

The other two girls–ધિ અધર્ ટુ ગર્લ્સ્–બીજી બે છોકરીઓ.

Are writing–આર રાઇટિંગ્–લખે છે,

To write–ટુ રાઇટ્–લખવું. આ ક્રીયાપદનું વર્તમાન્ કૃદંત Writing–રાઇટીંગ–લખતી; લખતાં–થાય છે.

Books–બુક્સ–ચોપડીઓ (બહુવચન).

Book–બુક્–ચોપડી. (એકવચન).

Is holding–ઇઝ્ હોલ્ડીંગ્–પકડે છે; પકડેલો છે; ઝાલેલો છે: ઝાલે છે.

To hold–ટુ હોલ્ડ્–પકડવું, ઝાલવું, ધરવું. આ ક્રિયાપદનું વર્તમાન કૃદંતનું રૂપ Holding–હોલ્ડીંગ્ –પકડતી–પકડતાં થાય છે.

Mother is holding–મધર્ ઇઝ્ હોલ્ડીંગ્–માએ પકડયો છે: માએ ઝાલ્યો છે.

A fan–એ–ફૅન્–પંખો.

Hand–હૅન્ડ–હાથ.

In her hand–ઇન્ હર હૅન્ડ–તેણીના હાથમાં; તેના હાથમાં; પોતાના હાથમાં.

Mother is holding a fan in her hand–મધર ઇઝ્ હોલ્ડીંગ એ ફૅન ઇન્ હર હૅન્ડ–માએ પોતાના હાથમાં પંખો ઝાલ્યો છે.

She–શી–તેણી.

She has–શી હૅઝ્–તેણીને છે, તેણીની પાસે છે.

A necklace–એ નેક્લેઇસ–કંઠી, સાંકળી. માળા.

Round–રાઉન્ડ–આસપાસ.

Neck–નેક્–ગળું.

Round her neck–રાઉન્ડ હર નેક્–તેણીના (પોતાના) ગળાની આસપાસ.

She has round her neck–શી હેઝ્ રાઉન્ડ હર નેક્–તેણીના ગળાની આસપાસ છે.

She has a necklace round her neck–તેણીના ગળાની આસપાસ કંઠી છે.

Ear-rings–ઇઅરરીંગ્ઝ્–કાનની વાળી, કાનનાં એરીંગ.

Ears–ઇઅર્સ–કાન (બહુવચન).

Ear–ઇએર્–કાન (એકવચન).

Have–હેવ્–ને છે.

The girls have–ધિ ગર્લ્સ હેવ્–છોડીઓને છે.

3

BABY—બે'બિ—બાળક.

See—સી—જોઉં છું. To see—જોવું.
I see—આઇ સી—હું જોઉં છું.
A baby—એ બે'બિ—બાળક.
Child—ચાઇલ્ડ—બાળક, છોકરૂં.
Where—વ્હે'ર—કયાં?
Where is the baby—વ્હે'ર ઇઝ ધિ બે'બિ—બાળક ક્યાં છે?
There—ધે'ર—ત્યાં.
She is sitting—શી ઇઝ સિટિંગ—તે બેઠું છે.
Table—ટે'બલ—મેજ.
On a table—ઑન એ ટે'બલ—મેજ ઉપર.
Can—કૅન—શકવું.
I can see—આઇ કૅન સી—હું જોઈ શકું છું.
Large—લાર્જ—મ્હોટો.
A large fan—મ્હોટો પંખો.
Behind—બિહાઇન્ડ—પાછળ.
Behind the baby—બિહાઇન્ડ ધિ બેબિ—બાળક પાછળ.
She is sitting—શી ઇઝ સિટિંગ—તે બેઠું છે.
Close—ક્લો'ઝ—પાસે, નજીક.
Close to—ક્લોઝ ટુ—ની નજીક.
Close to it—ક્લોઝ ટુ ઇટ—તેની નજીક,
In front of—ઇન ફ્રન્ટ ઑફ—ની આગળ.

In front of it—ઇન્ ફ્રન્ટ ઓફ ઇટ—તેની આગળ.
Is looking—ઇઝ્ લુકિંગ્—જૂએ છે.
To look—ટુ લુક્—જોવું.
Looking—લૂકિંગ્—જોતું (વર્તમાન કૃદંત)
At—ઍટ—તરફ.
At you—ઍટ યુ—તમારા તરફ.
And—ઍન્ડ—અને.
At you and me—ઍટ યુ ઍન્ડ મી—મ્હારા અને તમારા તરફ
Will—વિલ્—ભવિષ્યકાળ બનાવવા માટે અંગ્રેજીમાં વપરાતું સહાયકારક ક્રીયાપદ.
To fall—ટુ ફૉલ્—પડવું.
To fall off—ટુ ફૉલ્ ઑફ્ફ—પડી જવું.
Off the table—ઑફ્ફ ધિ ટેબલ્—ટેબલ (મેજ) ઉપરથી.
Will fall—વિલ્ ફૉલ્—પડશે.
Will she not fall? વિલ્ શી નૉટ ફૉલ્? તે પડશે નહીં?
Oh no—ઑહ નો—અરે ના,
Safe—સેફ્ફ—સહી સલામત. Give—ગિવ્—આપવું.
May I give her? મે' આઇ ગિવ હર? હું તેણીને આપું?
A cup—એ કપ્—પ્યાલું.
Milk—મિલ્ક્—દુધ. Yes—યસ્—હા.
She may have—શી મે' હેવ્—તેણીને (તેને) ભલે મળે.
Something—સમથીંગ્—કંઇક
Round—રાઉન્ડ—ગોળ, આસપાસ.

What is it–વૉટ્ ઈઝ્ ઇટ્–તે શું છે ?
Bangle–બૅન્ગલ્–બંગડી.
Each–ઇચ–દરેક. Wrist–રિસ્ટ્–હાથનું કાંડું; કાંડું.
On each wrist–ઑન્ ઇચ રિસ્ટ્–દરેક હાથે; દરેક કાંડે.
An anklet–એન્ ઍન્કલેટ્–તોરો, તોડી, કલ્લી.
Ankle–ઍન્કલ્–પગનું કાંડું; પગની ઘુંટી.
How–હાઉ–કેવા. Small–સ્મૉલ્–ન્હાનું.
How small–હાઉ સ્મૉલ્–કેવા ન્હાના.
What is she holding–વૉટ્ ઇઝ્ શી હોલ્ડીંગ્–તેણે શું પકડયું છે ?
Left–લૅફ્ટ્–ડાબો Left-hand–લૅફ્ટ્ હૅન્ડ–ડાબો હાથ.
Some–સમ્–કેટલાંક. More–મોર્–વધારે.
Nothing–નથીંગ્–કાંઈ નહીં.
I see nothing–આઇ સી નથીંગ્–હું કાંઇ જોતો નથી.
Right–રાઇટ્–જમણો.
Right hand–રાઇટ્ હૅન્ડ–જમણો હાથ.
Any thing–એનિ થીંગ્–કાંઈ પણ.
Tell–ટેલ્–કહો. To tell–ટુ ટેલ્–કહેવું,
Tell me–ટેલ્ મી–મને કહો.
Name–નેઇમ્–નામ
Call–કૉલ્–બોલાવવું; નામ દેવું; નામથી બોલાવવું.
We all call her Baby–વિ ઑલ્ કૉલ્ હર બેબી–અમે બધા તેને બેબીના નામથી બોલાવીએ છીએ.

Walk-વૉક્-ચાલવું,

Can Baby walk-કૅન્ બે'બી વૉક્-બેબી ચાલી શકશે ?

A little-એ લિટલ્-જરા, થોડું.

She can walk a little-શી કૅન્ વૉક્. એ લિટલ્-તે થોડું ચાલી શકે છે

Cannot walk-કેન્નૉટ્ વૉક-ચાલી શકતું નથી.

Far-ફાર્-દૂર. Holds-હો'લ્ડ ઝ્-પકડે છે.

Walks-વૉક્સ્-ચાલે છે. Talk-ટૉક્-વાત કરવી.

Can she talk ? કૅન શી ટૉક્ ? તે વાત કરી શકે છે ?

Much-મચ્-ઘણું. Yet-યટ્-હજુ.

To get big-ટુ ગેટ્ બિગ્-મ્હોટું થવું.

Big-બિગ્-મ્હોટું. Soon-સૂન્-તરતજ; થોડા વખતમાં,

She will soon get big-શી વિલ્ સૂન્ ગેટ્ બિગ્-તે થોડા વખતમાં મ્હોટી થશે.

Then-ધેન્-ત્યારે; પછી.

She will walk-શી વિલ્ વૉક્-તે ચાલશે.

Shape-શેઈપ-ઘાટ. આકાર.

What is the shape of the fan ? વૉટ્ ઇઝ્ ધિ શેઈપ્ ઑફ્ ધિ ફૅન્ ? પંખાનો શું (કેવો) ઘાટ છે ?

Round-રાઉન્ડ્-ગોળ સુચના-Round વિશેષણ હોય ત્યારે તેનો અર્થ " ગોળ " કરવો અને જ્યારે તે નામયોગી અવ્યય હોય ત્યારે તેનો અર્થ " આસપાસ " કરવો.

It has-ઇટ્ હૅઝ્-તેને છે. Long-લૉંગ્-લાંબો.

Handle-હૅન્ડલ-હાથો. Be-બિ-થાઓ. To be-થવું.
Kind-કાઇન્ડ-માયાળુ.
Speak-સ્પીક-બોલો. To speak-ટુ સ્પીક-બોલવું.
Gently-જેન્ટલી-ધીમેથી; નરમાશથી; નમ્રતાથી.
Speak gently to her-સ્પીક જેન્ટલી ટુ હર-તેની સાથે નમ્રતાથી બોલો (બોલજો).

4

THE NEW KITE—ધી ન્યુ કાઇટ—નવો પતંગ.

Kesu-કેસુ-કેસુ (છોકરાનું નામ) Come-કમ્-આવ.
Vittoo-વિટ્ટૂ-વીઠુ; વિઠ્ઠલ. Let-લેટ-દો.
Us-અસ્-અમને.
Let us go-લેટ્ અસ ગો'—(અમને જવા દો); ચાલો આપણે જઇએ.
Home-હો'મ્-ઘેર.
Let us go home-લેટ્ અસ ગો' હો'મ-ચાલો આપણે ઘેર જઇએ
Dark-ડાર્ક-કાળું; અંધારૂં.
It will be dark-ઇટ્ વીલ્ બિ ડાર્ક-અંધારૂં થશે, સાંજ પડશે.
To get home-ટુ ગેટ્ હો'મ-ઘેર પહોંચવું; ઘેર પહોંચવાને.
I want to get home soon-અઇ વૉન્ટ ટુ ગેટ્ હો'મ સૂન-હું થોડા વખતમાં ઘેર પહોંચવા માગુ છું.

To want-ટુ વૉન્ટ્-માગવું; ઇચ્છવું.

Very well-વેરિ વેલ-બહુ સારૂં. With-વિથ-જોડે, સાથે.

With you-વિથ યુ-ત્હારી જોડે; તમારી જોડે.

What will you do at home-તું (તમે) ઘેર શું કરશો ?

To fly-ટુ ફ્લાય-ઉડાડવું. New-ન્યુ-નવો.

Kite-કાઇટ્-પતંગ. Gave-ગૅવ્-આપ્યો.

To give-ટુ ગિવ્-આપવું.

Who gave you a kite-હું ગૅવ્ યુ એ કાઇટ્-તને પતંગ કોણે આપ્યો ?

Never-નેવર્-કદી નહીં.

Saw-સૉ-જોયો; જોયું. To see-ટુ સી-જોવું. તેનું ભૂતકાળ Saw-સૉ-જોયું થાય છે.

I never saw it-આઇ નેવર સૉ ઇટ્-મ્હેં તે કદી જોયો નથી.

Brother-બ્રધર્-ભાઇ. To me-ટુ મી-મને.

Yesterday-યસ્ટરડે'-ગઇ કાલે.

Made-મેઇડ્-બનાવ્યો; કર્યો.

To make-ટુ મેઇક્-બનાવવું.

Good-ગૂડ્-સારૂં; સારા. Paper-પેપ'ર્-કાગળ.

Very-વેરિ-ઘણું (ક્રીયાવિશેષણ). Nice-નાઇસ્-સુંદર.

Fine-ફાઇન્ સુંદર. Tail-ટેઇલ્-પુંછડી.

Have you ? હેવ યુ? તમારી પાસે છે ?

String-સ્ટ્રીંગ-દોરી. Ball-બૉલ-દડો; દડી.

A big ball of string-એ બિગ્ બૉલ્ ઑફ્ સ્ટ્રીંગ્-દોરીનો મ્હોટો દડો.

To break-ટુ બ્રેક્-તૂટવું.

It will not break-ઇટ્ વિલ્ નૉટ્ બ્રેક્-તે તૂટશે નહિં.

Can fly-કૅન્ ફ્લાય્-ઉડી શકે છે. High-હાઇ-ઉંચે.

Very high-વેરિ હાઇ-ઘણે ઉંચે.

Over-ઓ'વર્-ઉપર. River-રિવર્-નદી.

I will make it fly-આઇ વિલ્ મેઇક્ ઇટ્ ફ્લાય્-હું તેને ઉડાડીશ.

I will make it fly over the river-હું તેને નદી ઉપર ઉડાડીસ.

To stand-ટુ સ્ટૅન્ડ્-ઉભા રહેવું.

At you-ઍટ્ યુ-તમારા તરફ, તારા તરફ.

5

THE MANGO-ધિ મૅન્ગો'-કેરી.

Here-હિઅર્-અહીંઆં. Three-થ્રી-ત્રણ

Mangoes-મૅન્ગો'ઝ્ કેરીઓ. (બહુવચન).

Mango-મૅન્ગો'-કેરી (એક વચન)

These-ધીઝ્-આ (બહુવચનનું રૂપ) This-ધિસ્-આ (એક વચનનું રૂપ.)

Ripe-રાઇપ્-પાકેલી; પાકી

Are these mangoes ripe-આર ધીઝ મૅન્ગો'ઝ રાઇપ-આ કેરીઓ પાકેલી છે ?

Quite-ક્વાઇટ્-તદ્દન. Full of-ફુલ ઑફ્-થી ભરેલી.

Sweet-સ્વીટ્-મીઠો. Juice-જ્યુસ-રસ.

Full of sweet juice-ફુલ ઑફ સ્વીટ જ્યુસ-મીઠા રસથી ભરેલી

To know-ટુ નો'-જાણવું.

How do you know that-હાઉ ડુ યુ નો' ધૅટ-તે તમે કેવી રીતે જાણો છો ?

Look-લૂક્-દેખાય છે.

They look ripe-ધે લૂક રાઇપ્-તે પાકેલી દેખાય છે.

Feel-ફીલ્-લાગવું, લાગે છે.

They feel ripe-ધે ફીલ્ રાઇપ્-તે પાકેલી લાગે છે; હાથે દાબી જોતા તે પાકેલી લાગે છે.

Smell-સ્મૅલ-સુંગધી આપવી.

They smell ripe-ધે સ્મૅલ્ રાઇપ-સુંઘવાથી તે પાકેલી લાગે છે; તેની સુગંધ પાકી છે.

They do smell ripe-તે પાકી સુગંધ આપે છેજ. સુચના—Do અહીં આગળ ભાર બતાવવા માટે છે.

Must be-મસ્ટ્ બિ-હોવી જોઇએ.

Many-મૅની-ઘણા,

How many-હાઉ મૅની-કેટલા ?

Leaves-લીવ્ઝ-પાંદડાં. (બહુ વચન) એક વચનનું રૂપ Leaf લીફ્ પાંદડું થાય છે.

A stalk–એ સ્ટૉક્–ડાખળી.

There are three mangoes and three stalks–ત્રણ કેરીઓ અને ત્રણ ડાખળીઓ છે; ત્યાં ત્રણ કેરીઓ અને ત્રણ ડાખળીઓ છે.

But–બટ્–પણ. Only–ઓ'નલી–ફક્ત; માત્ર.

One stalk has no leaf–વન્ સ્ટૉક્ હૅઝ્ નો લીફ–એક ડાખળીને પાંદડું નથી.

Why–વ્હાય્–શા માટે ?

Has fallen off–હૅઝ્ ફૅાલન્ ઑફ્ફ્–ખરી પડયું છે.

Fallen off–ફૅાલન્ ઑફ્ફ–પડી ગયેલું.

સૂચના–Fallen એ To fall ક્રીયાપદનું ભૂતકૃદંતનું રૂપ છે.

To fall–ટુ ફૅાલ્–પડવું.

Fell–ફૅલ્–પડયું (ભૂતકાળ);

Fallen–ફૅાલન્–પડેલું (ભુત કૃદંત)

Eat–ઇટ્–ખાવું May I eat–હું ખાઉં ? If–ઇફ્–જો

To like–ટુ લાઇક્–ચાહવું; પસંદ પડવું.

If you like–ઇફ યુ લાઇક–તમારી મરજીમાં આવે તો; તમે ચાહો તો.

Down–ડાઉન્–નીચે.

Sit down here–અહીં નીચે બેસો.

To taste–ટુ ટેઇસ્ટ–સ્વાદ આવવો, સ્વાદ લેવો.

Does it taste–ડઝ્ ઇટ્ ટેઇસ્ટ–તે સ્વાદ આપે છે ?

Thank you–થેંક યુ–તમારો આભાર માનું છું.

To thank-ટુ થૅંક્-આભાર માનવો.

Where-વ્હેર-કયાં; કયાંથી. To get-ટુ ગૅટ્-મેળવવું.

Did you get-ડિડ્ યુ ગૅટ્-તમે મેળવ્યું ?

Where did you get it-તમે તે કયાંથી મેળવ્યું ?

Picked off-પિકડ્ ઓફ્ફ-ચૂંટી લીધું.

To pick-ટુ પિક્-ચૂંટવું; તોડી લેવું. Tree-ટ્રી-ઝાડ.

Picked it off a tree-પિકડ્ ઇટ્ ઑફ્ફ એ ટ્રી-ઝાડ ઉપરથી ચૂંટી લીધું.

Our-અવર્-આપણી. Garden-ગાર્ડન્-બાગ.

Other-અધર્-બીજી Green-ગ્રીન્-લીલી.

Fit-ફિટ્-લાયક.

They are not fit to eat-ધે આર નૉટ્ ફિટ્ ટુ ઇટ્-તે ખાવા લાયક નથી.

Must not-મસ્ટ્ નૉટ્-જોઇએ નહીં.

Them-ધેમ્-તેમને; તે.

We must not pick them-આપણે તે ચૂંટવી જોઇએ નહીં.

Ill-ઇલ્-માંદા.

You will get ill-યુ વિલ્ ગૅટ્ ઇલ્-તમે માંદા થશો.

To get ill-ટુ ગૅટ્ ઇલ્-માંદા પડવું.

If you get ill-ઇફ યુ ગૅટ્ ઇલ્-જો તમે માંદા પડો તો, જો તમે માંદા પડશો તો.

To die-ટુ ડાય-મરી જવું.

You may die-યુ મે' ડાઇ-તમે મરી જશો.

6

THE KNIFE—ધિ નાઇફ—છરી.

Knife—નાઇફ—છરી; (ચપ્પું).

What a nice knife—વૉટ એ નાઇસ નાઇફ—કેવું સુંદર ચપ્પું? કેવી સુંદર છરી?

Cut—કટ—કાપવું.

Can it cut—કૅન ઇટ કટ—તે કાપી શકે છે?

Gopu—ગોપુ—ગોપુ (છોકરાનું નામ).

Mend—મેન્ડ—સુધારવું; છોલવું; ઘડવું.

Can it mend—કૅન ઇટ મેન્ડ—તે છોલી શકશે? તે ઘડી શકશે?

A pencil—એ પેન્સીલ—સીસાપેન.

Hard—હાર્ડ—કઠણ; સખત, But—બટ—પણ.

Sharp—શાર્પ—તીક્ષ્ણ. Blades—બ્લેડ્ઝ—ધાર (બહુવચન)

Blade—બ્લેઇડ—ધાર; છરી. Open—ઓ'પન—ઉઘાડું.

Shut—શટ—વાસવું; બંધ કરવું.

If you shut it—ઇફ યુ શટ ઇટ—જો તમે તે વાસો તો.

Sort—સૉર્ટ—જાત. What sort—વૉટ સૉર્ટ—કઇ જાત?

What sort of handle—વૉટ સૉર્ટ ઑફ હૅન્ડલ—કઇ જાતનો હાથો; કેવો હાથો.

What sort of handle has it?—તેને કઇ જાતનો હાથો છે?

A bone—એ બો'ન—હાડકું.

A bone handle—એ બો'ન હૅન્ડલ—હાડકાનો હાથો.

Steel–સ્ટીલ્–લોઢું; પોલાદ.

Steel blades–સ્ટીલ્ બ્લેઇડ્ઝ્–લોઢાની (પોલાદની) છરીઓ (ધાર)

The blades are steel blades–ધિ બ્લેઇડ્ઝ આર્ સ્ટીલ્ બ્લેઇડ્ઝ્–ધાર પોલાદની છે.

Tell me the name of this knife–મને આ છરીનું નામ કહો.

Often–ઑફ્ન્–વારંવાર. With it–વિથ ઇટ્–તે વડે.

We call it–વિ કૉલ્ ઇટ્–અમે તેને કહીએ છીએ.

A penknife–એ પેન્નાઇફ–ચપ્પું.

A steel pen–એ સ્ટીલ્ પેન્–પોલાદની (લોઢાની) કલમ.

A quill–એ ક્વીલ–પીછું.

A quill pen–એ ક્વીલ્ પેન્–પીછાની કલમ.

Very hard–વેરિ હાર્ડ–ઘણું કઠણ.

Soft–સૉફ્ટ્–પોચું. Please–મહેરબાની કરો.

Please give–પ્લીઝ્ ગિવ્–મહેરબાની કરી આપો.

Ask–આસ્ક્–પૂછો. To ask–ટુ આસ્ક્–પૂછવું.

Your–યોર્–તમારા, Father–ફા'ધર્–બાપ.

To buy–ટુ બાય–ખરીદવું; ખરીદવાનું.

Like–લાઇક્–જેવું. Like it–લાઇક્ ઇટ્–તેના જેવું.

Ask your father to buy you one like it–આસ્ક યૉર ફા'ધર ટુ બાય યુ વન્ લાઇક્ ઇટ્–તેના જેવું એક તમને ખરીદી આપવાને તમારા બાપને કહો.

Where did you buy? વ્હેર્ ડિડ્ યુ બાય્–તમે ક્યાંથી ખરીદ્યું?

Bouhgt-ઑાટ્-ખરીદયું. To buy-ટુ બાય્-ખરીદવું, Bought-ઑાટ્-ખરીદયું (ભૂતકાળ). ભૂતકૃદંતનું રૂપ પણ Bought થાય છે.

Shop-શૅાપ્-દુકાન.

In the shop-ઇન્ ધિ શૅાપ-દુકાનેથી; દુકાનમાંથી.

To pay-ટુ પે'-પૈસા આપવા.

What did you pay ? વૅાટ્ ડિડ્ યુ પે'-તમે શું પૈસા આપ્યા ? તમે શું આપ્યું ?

For it-ફૅાર્ ઇટ્-તેનું; તે માટે.

Paid-પેઇડ-આપ્યુ પૈસા આપ્યા. To pay-ટુ પે'-પૈસા આપવા. આ ક્રીયાપદનું ભૂતકાળનું રૂપ Paid થાય છે.

Eight-એઇટ્-આઠ.

Annas-આનાઝ્-આના. Anna-આના-આનો.

Told-ટો'લ્ડ-કહ્યું (ભુતકાળ). To tell-ટુ ટેલ્-કહેવું.

So-સો'-એ પ્રમાણે.

Himself-હિમ્સૅલ્ફ-પોતાની જાતે; પોતાની મેળે.

He told me so himself-હિ ટો'લ્ડ મી સો' હિમ્સૅલ્ફ-તેણે પોતે તે પ્રમાણે મને કહ્યું. [જોઈએ

You must go home-યુ મસ્ટ્ ગો' હો'મ્-તમારે ઘેર જવું

Late-લેઇટ્-મોડું. Very late-વેરિ લેઇટ્--ઘણું મોડું

It is very late-ઇટ્ ઇઝ્ વેરિ લેઇટ્-ઘણું મોડું થયું છે.

To go to bed-ટુ ગો' ટુ બેડ-સુઇ જવું. [જોઇએ.

I must go to bed-આઇ મસ્ટ્ ગો' ટુ બેડ-મારે સુઈ જવું

7

THE COW—ધિ કાઉ—ગાય.

Govind—ગોવિંદ. Picture—પિક્ચર્—ચિત્ર.
A cow—એ કાઉ—ગાય. A calf—એ કાફ્—વાછરડું.
A woman—એ વુમન્—બૈરી.
Who is the man? હુ ઇઝ્ ધિ મૅન માણસ કોણ છે ?
What is he doing? વૉટ્ ઇઝ્ હિ ડુઇંગ્? તે શું કરે છે ?
A milkman—એ મિલ્ક્મૅન્—દૂધવાળો.
He is sitting—હિ ઇઝ્ સિટીંગ—તે બેઠો છે.
Ground—ગ્રાઉન્ડ્—જમીન. Is milking—ઇઝ્ મિલ્કીંગ્—દુએ છે.
To milk—ટુ મિલ્ક્—દોહવું. (ક્રીયાપદ) Milk—મિલ્ક્—દૂધ (નામ)
With his right hand—વિથ હિઝ્ રાઇટ્ હૅન્ડ્—તેના જમણા હાથ વડે.
With his left hand—વિથ હિઝ્ લેફ્ટ્ હૅન્ડ્—તેના ડાબા હાથ વડે.
Things—થીંગ્ઝ્—ચીજો.
Close to the milkman—ક્લોઝ્ ટુ ધિ મિલ્ક્મૅન્—દૂધવાળાની પાસે.
What are they? વૉટ્ આર્ ધે ? તે શું છે ?
What are they for For what are they—તે શા માટે છે ?
There is a big round pot—ધેર્ ઇઝ્ એ બિગ્ રાઉન્ડ્ પૉટ્—એક મ્હોટું ગોળ વાસણ છે.

A very large pot-એ વેરિ લાર્જ પૉટ્-એક ઘણું મ્હોટું વાસણ (ઘડો).

Full of-ફુલ ઑફ્-થી ભરેલું.

To get full of-ટુ ગેટ્ ફુલ ઑફ્—થી ભરાવું.

It will get full of milk-તે દૂધથી ભરાશે.

Pour-પો'ર્-રેડવું.

Those two pots-ધોઝ્ ટુ પૉટસ્-તે બે વાસણ.

Morning-મૉર્નીંગ-સવાર.

Every morning-એવ્રિ મોર્નીંગ્-દર સવાર.

To milk-ટુ મિલ્ક્-દોહવાને.

From house to house-ફ્રૉમ હાઉસ ટુ હાઉસ-ઘેરેઘેર.

To go round from house to house—ઘેર ઘેર ફરતા જવું.

He goes round from house to house—તે ઘેર ઘેર ફરતો ફરતો જાય છે.

To sell-ટુ સેલ્—વેચવાને. Standing—સ્ટૅન્ડીંગ્—ઉભેલી.

Where has she come from—From where has she come—તે ક્યાંથી આવી છે ?

To want—ટુ વૉન્ટ્—જરૂર પડવી.

What does she want વૉટ ડઝ્ શી વૉન્ટ્ તેને શું જોઇએ છે?

For herself—ફૉર્ હરસેલ્ફ્—પોતાની જાત માટે.

Hers—હર્સ્—તેણીનું. To fill—ટુ ફિલ્—ભરવું.

To take away—ટુ ટેક્ અવે'—લઈ જવું.

Wrists—રીસ્ટસ્—કાંડા,—Hands—હાથ.

Nose-ring—નોʼઝ્રીંગ—નાકની વાળી, નથ.

Nose—નોʼઝ્—નાક. A basket—એ બાસ્કેટ્—ટોપલી.

Out of a basket—આઉટ્ ઑફ્ એ બાસ્કેટ્—ટોપલીમાંથી.

To put—ટુ પુટ—મુકવું.

Putting—પુટીંગ્—મુકતી. (વર્તમાન કૃદંત)

Is putting—ઇઝ્ પુટીંગ્—મુકે છે; ઘાલે છે.

Head—હેડ્—માથું. Underneath—અન્ડર્નીથ—નીચે.

To try—ટુ ટ્રાયં—પ્રયત્ન કરવો.

Trying—ટ્રાઇંગ્—પ્રયત્ન કરતું (વર્તમાન કૃદંત).

Is trying—ઇઝ્ ટ્રાઇંગ્—પ્રયત્ન કરે છે.

To get—ટુ ગેટ્—મેળવવાને

For itself—ફૉર્ ઇટ્સેલ્ફ—પોતાની જાત માટે.

Will the calf get any milk—વિલ્ ધિ કાʼફ ગેટ એનિ મિલ્ક્—વાછરડાને દૂધ મળશે ?

The milk man will milk his pot full of milk—દૂધવાળો દૂધથી પોતાનું વાસણ ભરશે.

To let—ટુ લેટ્—રજા આપવી, દેવું.

Then he will let—ધેન્ હિ વિલ્ લેટ્—પછી તે રજા આપશે (દેશે).

To drink—ટુ ડ્રીંક્—પીવું. Some milk—સમ્ મિલ્ક્—થોડું દૂધ.

From its mother—ફ્રૉમ્ ઇટ્સ મધર—તેની મા પાસેથી.

Grass—ગ્રાસ—ઘાસ. Bran—બ્રાન્—કુશકી, ફોતરાં

Beans—બીન્સ—કઠોળ. Straw—સ્ટ્રૉ—પરાળ.

Clear–ક્લિઅર્–સ્વચ્છ. Cold–કો'લ્ડ્–ટંઢું.
Water–વૉટર્–પાણી. Why–વ્હાય્–શા માટે.
Did tie–ડિડ્ ટાય્–બાંધ્યા. To tie–ટુ ટાય્–બાંધવું.
Hind–હાઇન્ડ્–પાછળના. Legs–લેગ્ઝ્–પગ.

Hind legs–હાઇન્ડ લેગ્ઝ્–પાછલા પગ.
To-gether–ટુ ગેધર્–જોડે; સાથે. Tied ટાઇડ્ બાંધ્યા.
To keep–ટુ કીપ્–રાખવું. અટકાવવું; અટકાવવાને.
To kick–ટુ કિક્–લાત મારવી.
To keep from kicking–ટુ કીપ–ફ્રૉમ્ કિકીંગ્–લાત મારતી અટકાવવાને.

If she kicks–જો તે લાત મારશે તો.
To upset–ટુ–અપ્સેટ્ ઉંધુ પાડવું.
To hurt–ટુ હર્ટ્–ઇજા કરવી.
Much–મચ્–ઘણું. How much–હાઉ મચ–કેટલું.
To give–ટુ ગિવ્–આપવું.
This cow gives–ધિસ્ કાઉ ગિવ્ઝ્–આ ગાય આપે છે.
Four–ફો'ર્–ચાર.
Seers–સેર્સ–શેર Seer–સેર–શેર.
Four seers–ફો'ર્ સેર્સ–ચાર શેર.
In the morning–ઇન્ ધિ મૉર્નિંગ્–સવારે.

In the evening–ઇન્ ધિ ઇવનીંગ્–સાંજે.

Evening–ઇવનીંગ્–સાંજ.

Again–અગેઇન્–ફરીથી. Horns–હૉર્ન્સ્–શીંગડાં.

Do you not-ડુ યુ નૉટ્-નહીં વારૂ ?
Use-યુઝ્-ઉપયોગ.
Of any use-ઑફ્ એનિ યુઝ્-કાંઇ ઉપયોગના; કંઇ કામના.
Of what use are they-તે શા કામના છે?
To fight-ટુ ફાઇટ્ લડવું.
Some one may try-કોઈ પ્રયત્ન કરે.
Short-શૉર્ટ્-ટુંકા.
Very fast-વેરિ ફા'સ્ટ્-ઘણા ઉતાવળે.
Fast-ફા'સ્ટ્-ઉતાવળું.
She can keep herself-તે પોતાની જાતને રાખી શકે છે.
She can keep herself and her little calf-તે પોતાને અને પોતાના વાછરડાને રાખી શકે છે.

Small-સ્મૉલ-ન્હાનાં.
Yours-યૉર્સ્-તમારી.
Sweet-સ્વીટ્-મીઠું.
Mine-માઇન્-મ્હારી.
White-વ્હાઇટ્-ધોળું.
Every-એવ્રિ-દરેક.
Every one-એવ્રિ વન્-દરેક જણ.
Likes-લાઇક્સ-ચાહે છે.
To like-ટુ લાઇક્-ચાહવું; પસંદ કરવું.
Likes to drink-પીવાનું ચાહે છે; પીવું ગમે છે.
We call-વિ કૉલ્-આપણે કહીએ છીએ.
Young-યંગ્-ન્હાનું.
Takes care of-ટેઇક્સ કે'ર ઑફ્-ની સંભાળ લે છે.

8.

THE HORSE—ધ હૉર્સ—ઘોડો

Look at him-તેના તરફ જુઓ.
Long legs-લૉંગ્ લેગ્ઝ્-લાંબા પગ.
Hair—હે'ર—વાળ.
A long tail of hair—વાળવાળી લાંબી પૂછડી.
Strong-સ્ટ્રૉંગ્-મજબુત; જોરાવર.
To carry-ટુ કેરી-ઉપાડીને લઇ જવું.
Back-બૅક્-પીઠ.
He can carry a man on his back-તે માણસને પોતાની પીઠ ઉપર બેસાડી લઇ જઇ શકે છે.
Very far-વેરિ ફા'ર્-ઘણે દૂર.
Neck-નેક્-ગળું.
To hear-ટુ હિઅર્-સાંભળવું.
Very well-વેરિ વેલ્-સારી રીતે.
Like the cow-લાઇક્ ધિ કાઉ-ગાયની પેઠે.
Tall-ટૉલ્-ઉંચો.
To ride-ટુ રાઇડ્-સ્વાર થવું; સ્વારી કરવી.
May I ride-મે' આઇ રાઇડ્-હું સ્વાર થાઉં ?
Get on his back-ગેટ્ ઑન્ હિઝ્ બૅક્-તેની પીઠ ઉપર ચઢો.
To have a ride-ટુ હેવ્ એ રાઇડ્-સ્વારી કરવી.
Have a ride-હેવ્ એ રાઇડ્-સ્વારી કરો.

I am holding you on-હું તમને પકડી રાખું છું.
To be afraid-ટુ બિ અફ્રેઇડ્-બીવું.
Do not be afraid-ડુ નૉટ્ બિ અફ્રેઇડ્-બીતા ના.
Tight--ટાઇટ્-જોસથી; મજબુત.
Plaese hold me tight-મને મહેરબાની કરી મજબુત પકડી રાખજો.
Do not let him run fast-તેને ઉતાવળે દોડવા દેશો નહીં
How fast-હાઉ ફાસ્ટ્-કેવો ઉતાવળો ?
To walk-ટુ વૉક્-ચાલવું.
He is walking-તે ચાલે છે.

Black-બ્લેક્-કાળો.
Knows-નોઝ્-ઓળખે છે. To know-ટુ નો-ઓળખવું,
Rider-રાઇડર-સ્વાર; સ્વારી કરનાર.
Get up-ગેટ્ અપ-ઉભા થાઓ.
Hold tight-મજબુત પકડો.
Walk fast-ઉતાવળા ચાલો.

9

THE CHAIR-ધિ ચેર-ખુરશી.

Chair-ચેર-ખુરશી. Whose-હુઝ-કોની.
Whose is it-હુઝ ઇઝ ઇટ્-તે કોની છે ?

I sit on it-હું તે ઉપર બેસું છું.
Some men-થોડા માણુસો; કેટલાંક માણુસો.
Wet-વેટ્-ભીની.
May be wet-મે' બિ વેટ્-ભીની હોય.
To get wet-ટુ ગેટ્ વેટ્-ભીના થવું.
If I sit on a chair I do not get wet—જો હું ખુરશી ઉપર બેસું તો હું ભીનો ન થાઉં.
What sort of chair-વૉટ્ સૅર્ટ્ ઑફ્ ચે'ર્-કઇ જાતની ખુરશી?
Cane-કેઇન્-નેતર.
A cane chair-એ કેઇન્ ચે'ર્-નેતરની ખુરશી.
In the back-પીઠ ઉપર; પીઠના ભાગમાં.
Thin-થિન્-પાતળા.
Bits-બિટસ્-કકડા.
Thin bits of cane-નેતરના પાતળા કકડા.
Thick-થીક્-જાડા.
Legs-લેગ્ઝ્-પાયા.
Seat-સીટ્-બેઠક.
The seat is cane-બેઠક નેતરની છે.
It feels soft-ઇટ્ ફીલ્સ સૉફ્ટ્-તે પોચી લાગે છે.
Pain-પેઇન-દુઃખાવો.
I have a pain in my back-મારો વાંસો દુઃખે છે.
Sat-સૅટ્-બેઠો.
Got wet-ગોટ્ વેટ્-ભીનો થયો.
Have you a chair at home-તમારે ઘેર ખુરશી છે ?
I will buy-હું ખરીદીશ.

I will buy one–આઇ વિલ્ બાય વન્–હું એક (ખુરશી) ખરીદીશ.

To cost–ટુ કૉસ્ટ્–પૈસા બેસવા.

What will it cost–વૉટ્ વિલ્ ઇટ્ કૉસ્ટ્–તેનું શું બેસશે?

You must pay–તમારે આપવા પડશે.

Rupees–રૂપીઝ્–રૂપીયા.

Wooden–વુડન્–લાકડાની. Wood–વુડ્–લાકડું.

Feels–ફીલ્સ્–લાગે છે.

Stronger–સ્ટ્રૅાંગર્–વધારે મજબુત.

Than–ધૅન્–ના કરતાં.

Stronger than cane–સ્ટ્રૅાંગર ધૅન્ કેઇન્–નેતરના કરતાં વધારે મજબુત.

Arms–આર્મ્સ્–હાથ. Also–ઑાલ્સો'–વળી.

10

I WILL–આઇ વિલ–હું કરીશ.

To obey–ટુ ઓબે'–તાબે થવું; માનવું.

I will obey–આઇ વિલ્ ઓબે–હું માનીશ, હું તાબે થઇશ.

To love–ટુ લવ્ ચાહવું. I will love–હું ચાહીશ.

Sister–સિસ્ટર્–બ્હેન. Kind–કાઇન્ડ્–માયાળુ.

To be kind–ટુ બિ કાઇન્ડ્–માયાળુ થવું.

I will be kind—હું માયાળુ થઇશ
To every one—દરેક જણ તરફ.
To speak—ટુ સ્પીક—બોલવું. I will speak—હું બોલીશ.
Softly—સૉફ્ટલી—નરમાશથી. Gently—જેન્ટલી—ધીમેથી; નમ્રતાથી.
To every body—ટુ એવ્રિ બડી—દરેક જણ સાથે.
To pray to—ટુ પ્રે' ટુ—ની પ્રાર્થના કરવી.
God—ગૉાડ—પરમેશ્વર. Every day—એવ્રિ ડે—દરરોજ
To ask—ટુ આસ્ક—પૂછવું.
I will ask—આઇ વિલ્ આસ્ક—હું પૂછીશ,
To take care of me—મ્હારી સંભાળ લેવાનું.

10

I WILL NOT—આઇ વિલ નૉટ—હું નહીં કરૂં.

To tell a lie—ટુ ટેલ એ લાય—જુઠું બોલવું.
Lie—લાય—જુઠાણું, જુઠું.
I will not tell a lie—હું જુઠું બોલીશ નહી.
To steal—ટુ સ્ટીલ—ચોરવું.
I will not steal—આઇ વિલ્ નૉટ સ્ટીલ—હું ચોરી કરીશ નહી.
To use—ટુ યુઝ—વાપરવું
I will not use—આઇ વિલ્ નોટ યુઝ—હું વાપરીશ નહીં.
Bad—બૅડ—ખરાબ.
Words—વર્ડ્ઝ—શબ્દો. Word—વર્ડ—શબ્દ.

Bad words-બૅડ વર્ડ્ઝ-ખરાબ શબ્દ, અપશબ્દ.
Right-રાઇટ્-ખરૂં To do right-ખરૂં કરવું.
True ટ્રુ-ખરૂં.
To be true-ટુ બિ ટ્રુ-ખરૂં થવું, સાચું થવું.
If you love every one-જો તમે દરેક જણને ચાહો તો.

11

THE BULLOCK CART-ધિ બુલૉક્ કાર્ટ-બળદગાડું.

Sitting-સિટિંગ-બેઠેલો. Cart-કાર્ટ-ગાડું.
Inside-ઇનસાઇડ-અંદર; અંદરની બાજુએ.
Inside the cart-ગાડામાં Cartman-કાર્ટમૅન-ગાડાવાળો.
Turban-ટર્બન-પાઘડી.
He has a turban on his head-તેના માથા ઉપર પાઘડી છે.
It is a bullock cart-તે બળદગાડું છે.
To drive-ટુ ડ્રાઇવ-હાંકવું. Drives-ડ્રાઇવ્ઝ-હાંકે છે.
Makes go-મેઇકસ ગો-ચલાવે છે.
What makes the cart go?-ગાડું શાથી ચાલે છે? ગાડું કોણ ચલાવે છે?
To pull-ટુ પુલ ખેંચવું. Pulls-ખેંચે છે.
Along-અલૉંગ-આગળ Pulls along-આગળ વધે છે.
Wheels-વ્હીલ્સ-પૈડાં.
On each side-ઓન ઇચ સાઇડ-દરેક બાજુએ.

Side-સાઇડ-બાજુ. To go round-ટુ ગો' રાઉન્ડ-ફરવું.
The wheels go round-ધિ વ્હીલ્સ ગો' રાઉન્ડ-પૈડાં ફરે છે.
Road-રો'ડ-રસ્તે.
Along the road-એલૅાંગ ધિ રો'ડ-રસ્તા ઉપર.
The cart runs along the road-ગાડું રસ્તા ઉપર દોડે છે.
Still-સ્ટિલ-શાંત; હાલ્યા ચાલ્યા વિનાનું.
It is standing still-તે શાંત ઉભું છે.
Street-સ્ટ્રીટ-રસ્તો.
Some one-સમ્ વન્-કોઇક; કોઇક માણસ.
Lives-લિવ્ઝ-રહે છે. To live-રહેવું.
Far away-ફાર અવે'-ઘણે દૂર. Friend-ફ્રેન્ડ-મિત્ર.
He has a friend-તેને એક મિત્ર છે.
Wanted-વૅાન્ટેડ-ઇચ્છતો હતો; માગતો હતો.
To see-મળવું; મળવાનું.
To talk to him-તેની સાથે વાત કરવી. Gave-ગૅવ-આપ્યું.
To bring him here-તેને અહીં લવવાને.
Talking-ટૅાકીંગ-વાત કરતો.
Talking to his friend-તેના ભાઇબંધ જોડે વાત કરતો.
Very soon-વેરિ સૂન-તરતજ, હમણાંજ.
To wait-ટુ વેઇટ-રાહ જોવી.
Is waiting-ઇઝ્ વેઇટીંગ-રાહ જુએ છે.
Outside-આઉટ્ સાઇડ-બ્હારની બાજુએ.
Top-ટૅાપ-મથાળું. What a nice top-કેવું સુંદર મથાળું ?

Himsolf–પોતાની જાતે.

He made it of canes and of mats–તણે તે નેતરનું અને સાદડીઓનું બનાવ્યું.

Bent–બેન્ટ–વાળ્યું. To bend–ટુ બેન્ડ–વાળવું.

Over them–ઓ'વર ધેમ–તેમના ઉપર.

He tied mats on to the canes–તેણે નેતર ઉપર સાદડીઓ બાંધી.

Ropes–રો'પ્સ–દોરડાં.

Keeps off–કીપ્સ ઑફ–દૂર રાખે છે; અટકાવે છે.

Rain–રેઈન–વર્ષાદ.

Keeps off the sun and the rain–સૂર્યનો તાપ અને વર્ષાદ દૂર રાખે છે.

To get inside–અંદર પહોંચવું; દાખલ થવું.

It is cool–ઇટ ઇઝ કૂલ–ટંડું છે. Dry–ડ્રાય–સુકું.

It is cool and dry–હવા ટંડી અને સુકી છે.

It is cool and dry inside the cart–ગાડાની અંદરના બાજુએ હવા ટંડી અને સુકી છે.

Has put–હૅઝ પુટ–મૂકી છે; ઘાલી છે. Through–થ્રુ–માંથી

Through the nose–થ્રુ ધિ નો'ઝ–નાકમાંથી.

He has tied a rope to it–તેણે તે જોડે દોરડું બાંધ્યું છે.

Holds–હો'લ્ડઝ–પકડેલો છે. End–એન્ડ–છેડો.

Stops–સ્ટૉપ્સ–અટકે છે. Whip–વ્હીપ–ચાબુક.

He has a whip in his hand–તેના હાથમાં ચાબુક છે.

If the bullock will not go—જો બળદ જતો (ચાલતો) નથી તો.
Whips—વ્હીપ્સ—ચાબુક મારે છે. To whip—ચાબુક મારવો.
Runs on—રન્સ ઑન—આગળ દોડે છે.

Taller—ટૉલર—વધારે ઉંચો.
Taller than a bullock—બળદ કરતાં વધારે ઉંચો.
Hoof—હૂફ—ખરી.
One piece—વન પીસ—એક, આખી, એક કટકો; એક કટકાવાળી.
In two pieces—ઇન ટુ પિસિઝ—બે કટકાવાળી, બે ભાગવાળી.
Piece—પિસ—કટકો.

12

TRY TO GET IT—ટ્રાય ટુ ગેટ ઇટ—તે લેવાનો પ્રયત્ન કર.

A little boy and his mother—એ લિટલ બૉય ઍન્ડ હિઝ મધર—એક ન્હાનો છોકરો અને તેની મા.
What are you holding up? તેં શું પકડયું છે?
Can it fly? તે ઉડી શકે છે?
A wooden bird—એ વૂડન બર્ડ—લાકડાનું પક્ષી.
A toy—એ ટૉય—રમકડું. To play—ટુ પ્લે—રમવું.
You may play—તારી મરજી હોય તો રમ.
Give it to me, please—મને તે રમવાને આપો.

Put up your hand-ત્હારો હાથ ઉંચો કર.
To put up-ટુ પુટ અપ્-ઉંચો કરવો.
To reach-ટુ રીચ-પહોંચવું. So high-સો' હાય-આટલે ઉંચે.
Try to reach it-તેને પહોંચવાનો પ્રયત્ન કર.
Toes-ટો'ઝ્-પગનાં આંગળાં. Down-ડાઉન્-નીચે.
Let it down-તેને નીચું ઉતાર. A little-જરા.
Now I have it-હવે તે મેં પકડયું છે.
I will not let it go-તે હું જવા દઇશ નહીં.
Dear-ડિઅર્-વ્હાલું. Mother dear-મધર્ ડિઅર્-વ્હાલી મા.

13

THE COCK-ધિ કૉક્-કુકડો

Cock-કૉક્-કુકડો; મુરઘો.
Straight-સ્ટ્રેઇટ્-સીધો, ઉભો, અક્કડ.
How straight up! હાઉ સ્ટ્રેઇટ્ અપ! કેવો અક્કડ!
How straight up he stands? તે કેવો અક્કડ ઉભો છે?
Feathers-ફેધર્સ્-પીછાં.
What fine long feathers-વૉટ્ ફાઇન્ લૉંગ્ ફેધર્સ્-કેવાં સુંદર લાંબાં પીછાં!
Red-રેડ-રાતાં. Yellow-યલો'-પીળાં.
Comb-કોમ્બ્-કલગી. A wife-એ વાઇફ્-બૈરી; વહુ; મુરઘી.
Children-ચિલ્ડ્રન્-છોકરાં; બચ્ચાં. Child-છોકરૂં.

Lays-લેઇઝ્-મૂકે છે. To lay-ટુ લે'-મૂકવું.
Eggs-એગ્ઝ્-ઇંડાં. To keep-ટુ કીપ્-રાખવાને.
Warm-વૉર્મ્-ગરમ.
To keep them warm-ટુ કીપ ધેમ્ વૉર્મ્-તેમને ગરમ [રાખવાને.
Crack-ક્રૅક્-તૂટે છે; તૂટવું.
Chickens-ચિકન્સ્-મરઘીનાં બચ્ચાં.
All round her-ઑલ્ રાઉન્ડ્ હર્-તેણીના આસપાસ બધે.
She is picking up-તે વીણે છે.
To pick up-ટુ પિક્ અપ-વીણવું. Food-ફૂડ્-ખોરાક.
Feeds-ફીડ્ઝ્-ખવડાવે છે. To feed-ટુ ફીડ્-ખવડાવવું.
Their-ધેર્-તેમની.
Like their mother-લાઇક્ ધેર મધર્-તેમની માની પેઠે.
Gets up-ગેટ્સ્ અપ-ઉઠે છે. To get up-ટુ ગેટ્ અપ-ઉઠવું.
Early-અર્લિ-વ્હેલો. Very early-ઘણો વ્હેલો.
Wakes up-વેઇક્સ્ અપ-જાગી ઉઠે છે.
To wake up-ટુ વેઇક્ અપ-જાગી ઉઠવું.
Before-બિફો'ર-પહેલાં
Daylight-ડેલાઇટ્-દીવસનું અજવાળું.
Just before daylight-જસ્ટ્ બિફો'ર્ ડે'લાઇટ્-અજવાળા પહેલાં થોડીજ વારે.
Begins-બિગિન્સ્-શરૂ કરે છે; માંડે છે.
To begin-ટુ બિગિન્-શરૂ કરવું; માંડવું.
To crow-ટુ ક્રો'-કુકડે કુ કરવું. Say-સે'-કહેવું.

Says—સેઇઝ્—કહે છે. Wake up—વેઇક અપ—ઉઠો.
Open—ઓ'પન્—ઉઘાડો. Rise—રાઇઝ્—ઉઠો.
Light—લાઇટ્—અજવાળું. Door—ડો'ર્—બારણું.
Get up—ગેટ અપ—ઉઠો. Sunrise—સન્ રાઇ ઝ્—સૂર્યનું ઉગવું.
Before sunrise—બિફો'ર્ સનરાઇઝ્—સૂર્યના ઉગ્યા પહેલાં.

Coo-koo-roo-koo—કૂ-કૂ-રૂ-કૂ—.
Crows—ક્રોઝ્—અવાજ કરે છે.
Morn morning—મૉર્ન્—સવાર.
Before the morn—સવાર પહેલાં.
Ki-ki-ri-koi—કિકિરિ-કિ. New—ન્યુ—નવું.
East—ઇસ્ટ્—પૂર્વ. Is born—ઇઝ્ બૉર્ન્—પેદા થયું છે
Born—બૉર્ન્—જન્મેલું; પેદા થયેલું (ભૂતકૃદંત).
Singing—સીંગીંગ્—ગાતાનું. To sing—ટુ સીંગ્—ગાવું.
Day—ડે'—દીવસ. Fresh—ફ્રેશ—તાજું.
Is bringing—ઇઝ્ બ્રિંગિંગ્—લાવે છે.
To bring—ટુ બ્રિન્ગ—લાવવું.
Every morning—એવ્રિ મૉર્નિંગ્—દર સવારે.
Rises—રાઇઝીસ્—ઉગે છે. To rise—ટુ રાઇઝ્—ઉગવું
Warm—વૉર્મ્—ગરમ. Bright—બ્રાઇટ્—તેજસ્વી; તેજસ્વી રીતે.
Dark—ડાર્ક્—અંધારી. Night—નાઇટ્—રાત્રી.
Moon—મૂન્—ચંદ્ર. Stars—સ્ટા'ર્સ્—તારા.

Arise-એરાઇઝ્-ઉગે છે.
Dies-ડાઇઝ્-(મરી જાય છે). બંધ થઇ જાય છે.

14

THE MOTHER AND HER SON-ધિ મધર્ ઍન્ડ્ હર સન્-મા અને તેનો દીકરો.

Young-યંગ-ન્હાનો. Very young-વેરિ યંગ-ઘણો ન્હાનો
So-સો'-તેથી.
Is carrying-ઇઝ્ કેરિઇંગ-ઉપાડીને લઈ જાય છે; તેડી જાય છે.
How tight-હાઉ ટાઇટ્-કેવો મજબુત.
How tight he is holding her-તેણે તેણીને કેવી મજબુત પકડી રાખી છે.
Round his mother's back-રાઉન્ડ્ હિઝ્ મધર્સ્ બૅક્-પોતાની માના વાંસાની આસપાસ.
Has put-હૅઝ્ પુટ્-પહેરાવ્યાં છે.
She has put bangles on his hands-તેણીએ તેના હાથમાં કડાં પહેરાવ્યાં છે
Feet-ફીટ્-પગ. (બહુવચન) Foot-ફૂટ્-પગ. (એકવચન)
Cap-કૅપ-ટોપી.
Where is she going ? તે ક્યાં જાય છે ?
She is going to the bazar-શી ઇઝ્ ગોઇંગ્ ટુ ધિ બઝાર-તે બજારે (ચૌટે) જાય છે.

Bazar—બઝાર—બજાર, ચોટું. Rice—રાઇસ—ચોખા.
She is taking—તેણે લીધો છે.
To hold the rice—ટુ હો'લ્ડ ધિ રાઇસ—ચોખા લેવાને; ચોખા—રાખવાને.
A baby brother—એ બે'બિ બ્રધર—એક ન્હાનો બાળક ભાઈ.
Left—લેફ્ટ—રહેવા દીધો છે, મૂકયો છે.
So his mother left him at home—તેથી તેની માએ તેને ઘેર રહેવા દીધો (છે).
She has left him a toy—તેણીએ તેની પાસે રમકડું મૂક્યું છે.
He will play with it—તે વડે તે રમશે.

Milk to drink—મિલ્ક્ ટુ ડ્રીંક્—પીવાને દૂધ
Taught—ટૉટ્—શીખવ્યું. (ભૂતકાળ).
To teach—ટુ ટીચ્—શીખવવું.
To walk—ટુ વૉક્—ચાલવાનું.
To talk—ટુ ટૉક્—વાત કરવાનું.
To help—ટુ હેલ્પ—મદદ કરવાને.

15

THE MILL—ધિ મિલ્—ઘંટી.

Narain—નારાયણ [ઉપર બેઠેલાં.
Sitting on the ground—સિટિંગ્ ઑન્ ધિ ગ્રાઉન્ડ—જમીન

To know—ટુ નો'—જાણવું.

I do not know—આઇ ડુ નોટ નો'—હું જાણતો નથી.

Please tell me—પ્લીઝ ટેલ મી—મહેરબાની કરી મને કહો.

They are grinding—ધે આર ગ્રાઇન્ડીંગ—તેઓ દળે છે.

To grind—ટુ ગ્રાઇન્ડ—દળવું.

A mill—એ મિલ—ઘંટી.

What is a mill—વૉટ ઇઝ એ મિલ—ઘંટી એ શું છે?

Stones—સ્ટો'ન્સ—પથરા. Heavy—હેવિ—ભારે.

Lower—લો'અર—નીચેનો.

The lower stone—ધિ લોઅર સ્ટોન—નીચેનો પથ્થર.

To move—ટુ મુવ—ખસવું.

Does not move—ડઝ નૉટ મુવ—ખસતો નથી; ફરતો નથી.

Upper—અપ્પર—ઉપરનો.

The upper stone—ધિ અપ્પર સ્ટો'ન—ઉપરનો પથ્થર.

It can go round and round—તે ફર્યા કરી શકે છે.

To go round and round—ટુ ગો' રાઉન્ડ ઍન્ડ રાઉન્ડ—ફર્યા કરવું.

The handle is wooden—ધિ હૅન્ડલ ઇઝ વુડન—હાથો લાકડાનો છે.

Are pushing—આર પુશીંગ—ધક્કેલે છે.

To push—ટુ પુશ—ધક્કેલવું.

A hole—એ હો'લ—કાણું.

Close to the handle—ક્લો'ઝ ટુ ધિ હૅન્ડલ—હાથાની જોડે.

What is this hole for—વૉટ ઇઝ ધિસ હો'લ ફૉર—For what is this hole—આ કાણું શા માટે છે?

Fills—ફિલ્સ—ભરે છે.

One of the women fills it with rice—એક સ્ત્રી તે ચોખાથી ભરે છે.

The rice falls through—ધિ રાઇસ ફૉલ્સ થ્રુ—ચોખા તેમાંથી સરે છે. (પડે છે).

Between—બિટ્વિન્—વચ્ચે.

Gets between the two stones—ગેટસ બિટ્વિન્ ધિ ટુ સ્ટો'ન્સ—તે બે પથ્થરની વચ્ચે આવે છે.

Grind—ગ્રાઇન્ડ—દળે છે.

Grind it into powder—ગ્રાઇન્ડ ઇટ ઇન્ટુ પાઉડર—તેનો દળીને લોટ બનાવે છે.

Powder—પાઉડર—લોટ, આટો, ભુકો.

Is putting some rice—થોડા ચોખા નાંખે છે.

They are full of rice—તે ચોખાથી ભરેલી છે.

Will they grind all this rice into powder—તેઓ આ બધા ચોખાનો દળીને લોટ કરશે?

All the rice in the baskets—ટોપલીઓમાંના બધા ચોખા.

Flour—ફ્લૉ'ર—લોટ, આટો.

We call this powder flour—વિ કૉલ ધિસ પાઉડર ફ્લૉ'ર—આપણે આ ભુકાને લોટ કહીએ છીએ.

Close to the lower millstone—ક્લોઝ્ ટુ ધિ લોઅર (મીલ સ્ટોન્)—નીચેના ઘંટીના પથ્થરની જોડે.

Cakes—કેઇક્સ—બાખરીઓ, રોટલીઓ.

Rice cakes—રાઇસ કેઇક્સ—ચોખાની રોટલીઓ.

Out of this flour—આઉટ્ ઑફ ધિસ ફ્લૉર—આ લોટની.

Do you like rice cakes—તમને ચોખાની રોટલી ગમે છે?

I do—I do like—મને ગમે છે.

When they get cold—જ્યારે તે ઠંડી થાય છે ત્યારે.

I like to eat them—મને તે ખાવી ગમે છે.

Quite—ક્વાઇટ્—તદ્દન.

When they are quite hot—જ્યારે તે તદ્દન ગરમ હોય છે ત્યારે.

16

SOME NUMBERS—સમ નંબર્સ—કેટલીક સંખ્યા.

To learn—ટુ લર્ન—શીખવું.

Let us loarn—લેટ્ અસ લર્ન—ચાલો આપણે શીખીએ (ભણીએ).

Numbers—નંબર્સ—સંખ્યા, (બહુ વચન).

Number—નંબર—સંખ્યા (એક વચન).

How many—હાઉમેની—કેટલા.

Stool—સ્ટૂલ—બેસવાનુ મેજ.

The stool in the picture—ધિ સ્ટૂલ ઇન્ ધિ પિકચર્—ચિત્રમાંનું સ્ટૂલ.

Fruits—ફ્રુટસ્—ફળ (બહુવચન). Fruit—ફ્રુટ્—ફળ.

Plate—પ્લેટ્—રકાબી. To count—ટુ કાઉન્ટ્—ગણવું.

Count—કાઉન્ટ્—ગણો.

I can count four—આઇ કૅન્ કાઉન્ટ્ ફો'ર્—હું ચાર ગણી શકું છું.

Fingers—ફિન્ગર્સ્—આંગળાં.

On each hand—દરેક હાથે.

Bee—બી—મધમાખી.

Spider—સ્પાઇડર્—કરોળીઓ.

Pins—પિન્સ્—ટાંકણીઓ, ખીંટીઓ.

Wooden pins—વુડન્ પિન્સ્—લાકડાની ટાંકણીઓ; ખીંટીઓ.

Seven—સેવન્—સાત. Nine—નાઇન્—નવ,

Both—બો'થ—બેઉ, બન્ને.

On both hands—ઑન્ બો'થ હૅન્ડઝ્—બન્ને હાથે.

Hold up—હો'લ્ડ અપ—ઉંચા કરો.

17

SISTERS—સિસ્ટર્સ્—બ્હેનો.

Seeta—સીતા. Old—ઓ'લ્ડ—ઘરડી, મ્હોટી.

Years—યર્સ્—વર્ષ (બહુ વચન).

Year-યર-વર્ષ (એક વચન)
Ten-ટેન-દશ
Ten years old-ટેન યર્સ ઓ'લ્ડ-દશ વર્ષની.
With dark hair-વિથ ડાર્ક હે'ર-કાળાવાળ વાળી.
Never-નેવર-કદી નહીં Idle-આઇ'ડલ-આળસુ.
She is never idle-શી ઇઝ નેવર આઇડલ-તે કદી આળસુ નથી.
Busy-બિઝિ-ઉદ્યોગી.
To be busy-ટુ બિ બિઝિ-ઉદ્યોગી થવાનું.
She likes to be busy-તેને ઉદ્યોગી થવાનું ગમે છે.
To help-ટુ હેલ્પ-મદદ કરવી; મદદ કરવાનું.
This morning-ધિસ મૉર્નિંગ-આજ સવારે.
Got up-ગૉટ અપ-ઉઠી.
Very early-વેરિ અર્લિ-ઘણી વહેલી.
When it was light-જ્યારે અજવાળું થયું ત્યારે.
Swept-સ્વેપ્ટ-વાળ્યું.
Swept out-સ્વેપ્ટ આઉટ-વાળી કાઢ્યું.
To sweep-ટુ સ્વીપ-વાળવું.
Woke-વો'ક જગાડયો. To wake-ટુ વેઇક-જગાડવું.
Elder-એલ્ડર-મ્હોટી, વધારે મ્હોટી.
It is time to get up-ઉઠવાનો વખત થયો છે.
Let us go and get water from the well-ચાલો આપણે કુવામાંથી પાણી લેવાને જઇએ.
They both went-ધે બોથ વેન્ટ-તેઓ બન્ને ગયાં.

Went-વેન્ટ્-ગયાં. To go-ટુ ગો'-જવું.

Went (ભૂતકાળ) Gone (ભૂત કૃદંત)

To the well-ટુ ધિ વેલ્-કુવે.

Back-બૅક-પાછા.

One pot full of water-વન્ પૉટ્ ફુલ ઑફ વૉટર-પાણીનો ભરેલો એક ઘડો.

Took-ટૂક્-લેતી ગઇ, લીધી. To take-ટુ ટેઇક્-લેવું.

To draw-ટુ ડ્રૉ-ખેંચવું, કાઢવું.

Was drawing-વૉઝ્ ડ્રૉઇંગ-ખેંચતી હતી; કાઢતી હતી.

She was picking up-તે ઉપાડી લેતી હતી; તે વીણી લેતી હતી.

Leaves-લીવ્ઝ્-પાંદડાં.

Sticks-સ્ટિકસ્-ડાખળીઓ; લાકડાં.

Fire-ફાયર-દેવતા; અગ્ની.

To get back-ટુ ગેટ બૅક્-પાછું જવું.

When they get back-જ્યારે તેઓ પાછા જશે

To clean—ટુ કલીન્—સાફ કરવું: સાફ કરવાને,

To cook—ટુ કૂક—રાંધવું.

Cooking—કૂકીંગ—રાંધવાનું.

Cooking pot—કૂકીંગ્ પૉટ્—રાંધવાનું વાસણ.

Boil—બોઇલ—ઉકાળવું; પકાવવું; ચઢાવવું.

For her father and brothers to eat—તેના બાપ અને ભાઇને ખાવાને.

If her mother wants anything—જો તેની માને કાંઇ ચીજની જરૂર હોય છે તો.

She comes running up—તે દોડતી આવે છે.

Most—મો'સ્ટ—સૌથી વધારે. Much—મચ—ઘણું.

More—મો'ર—વધારે. Most—સૌથી વધારે.

Useful—યુઝ્ ફુલ—ઉપયોગી.

Most useful—મો'સ્ટ યુઝ્ફુલ—સૌથી વધારે ઉપયોગી; સૌથી વધારે કામગરૂ.

To be tired—ટુ બિ ટાયર્ડ—થાકી જવું, થાકેલા હોવું.

She is tired—શિ ઇઝ્ ટાયર્ડ—તે થાકી જાય છે.

She is never tired—તે કદી થાકી જતી નથી.

She is never tired of helping others—તે બીજાને મદદ કરવાથી થાકી (કંટાળી) જતી નથી.

Big—બિગ્—મ્હોટી. Bigger—બિગર—વધારે મ્હોટી.

Biggest—બિગેસ્ટ—સૌથી વધારે મ્હોટી.

The biggest of the three—ધિ બિગેસ્ટ ઑફ ધિ થ્રી—ત્રણેમાં સૌથી વધારે મ્હોટી.

Small—સ્મૉલ—ન્હાનું. Smaller—સ્મૉલર—વધારે ન્હાનું.

Smallest—સ્મૉલેસ્ટ—સૌથી વધારે ન્હાનું.

Good—ગૂડ—સારૂં. Better—બેટર—વધારે સારૂં.

Best—બેસ્ટ—સૌથી વધારે સારૂં.

Very big—વેરિ બિગ્—ઘણો મ્હોટો.

Very old—વેરિ ઓ'લ્ડ—ઘણો ઘરડો.

18

THE DOG—ધિ ડૅાગ્—કુતરો.

Night—નાઇટ્—રાત્રી. At night—એટ્ નાઇટ્—રાત્રે.
It gets dark—ઇટ્ ગેટસ્ ડાર્ક્—અંધારૂં થાય છે.
To lock—ટુ લૅાક્—તાળુ દેવું; વાસવું; સાંકળ ભીડવી.
Are you not afraid? આર યુ નૅાટ્ એફ્રેઇડ? તું બીતો નથી?
Thieves—થીવ્ઝ્—ચોર. (બહુ વચન).
Thief—થિફ્-ચોર. (એક વચન).
Are you not afraid of thieves–તું ચોરથી બીતો નથી?
They may come—તેઓ (કદાચ) આવે.
In the dark—અંધારામાં.
To steal—ટુ સ્ટીલ્—ચોરવું; ચોરી જવું.
Friend—ફ્રેન્ડ—મિત્ર.
All night long—ઑાલ્ નાઇટ્ લૅાંગ્—આખી રાત.
Watches—વૅાચીઝ્—ચોકી રાખે છે; દેખરેખ રાખે છે.
To watch—ટુ વૅાચ—ચોકી રાખવી.
Sleeps—સ્લીપ્સ્—ઉંઘે છે.
He never sleeps—તે કદી ઉંઘતો નથી.
Thieves are afraid of him—ચોર તેનાથી બીએ છે.
If he sees a thief—ઇફ્ હિ સીઝ્ એ થિફ્—જો તે ચોરને જુએ છે.

Barks—બાર્ક્સ-ભસે છે. To bark—ટુ બાર્ક—ભસવું.
When he hears a thief—જ્યારે તે ચોરને સાંભળે છે ત્યારે
Bites—બાઇટ્સ—કરડે છે. To bite—ટુ બાઇટ—કરડવું.
He will not bite my friends—તે મ્હારા મિત્રોને કરડતો નથી.
Any thing else—એનિથીંગ એલ્સ—બીજું કાંઇ.
In his mouth—ઇન્ હિઝ્ માઉથ—તેના મ્હોંમાં.

19

THE BIRD AND ITS NEST-ધિ બર્ડ એન્ડ ઇટસ નેસ્ટ—પક્ષી અને તેનો માળો.

Garden—ગાર્ડન્—વાડી, બાગ.
This morning—ધિસ મોર્નિંગ્—આજ સવારે.
High—હાય્—ઉંચું. Low—લો'—નીચું.
Saw—સૉ—જોયું. (ભૂતકાળ) To see—ટુ સી—જોવું.
To fly away—ટુ ફ્લાય અવે'—ઉડી જવું.
It did not fly away—તે ઉડી ગયું નહીં
Sat—સૅટ્—બેઠું (ભૂતકાળ) To sit—બેસવું.
Still—સ્ટિલ્—શાંત, ચુપ
Quite still—કવાઇટ સ્ટિલ્—તદન શાંત.
Began—બિગૅન્—માંડયું, શરૂ કર્યું. (ભૂતકાળ)

To begin—ટુ બિગિન્—શરૂ કરવું, માંડવું.
To talk to her—તેની જોડે વાત કરવાનું
Wings—વીંગ્ઝ—પાંખ
High in the air—હાય ઇન્ ધિ એ'ર—હવામાં ઉચે
Air—એ'ર—હવા.
To fall—ટુ ફૉલ્—પડી જવું.
I do not fall—હું પડી જતું નથી.
From tree to tree—એક ઝાડથી બીજે ઝાડે,
To jump—ટુ જમ્પ—કુદવું.
Would you like to fly like me—મારી પેઠે ઉડવાનું તને ગમશે ?
I have shut-આઇ હેવ્ શટ્-મ્હેં બીડી છે.
Branch-બ્રાન્ચ-શાખા.
A nice warm house—સુંદર હુંફવાળું ઘર.
Built—બિલ્ટ્-બાંધ્યું. (ભૂતકાળ,)
To build-ટુ બિલ્ડ્-બાંધવું,
Week-વીક્-અઠવાડીયું,
Under-અન્ડર-નીચે; તળે,
Little sticks-લિટલ્ સ્ટિક્સ્-હાની ડાળીઓ,
Wool-વુલ્-ઉન, Dry-ડ્રાય્-સુકું.
To keep it warm-તેને હુંફવાળું રાખવાને,
Blue-બ્લ્યુ-વાદળી.
Laid-લેઇડ્—મૂક્યાં. (ભૂતકાળ), To lay-ટુ લે'-મૂકવું,

Yesterday-યસ્ટરડે'-ગઇ કાલ.

To touch-ટુ ટચ્-અડકવું.

You must not touch them-તમારે તેને અડકવું જોઇએ નહીં

Few-ફ્યુ-થોડા.

In a few days-ઇન્ એ ફ્યુ ડેઇઝ્-થોડા દિવસમાં.

They will get cold-તે ઠંડા પડી જશે.

Cold-કો'લ્ડ-ઠંડા.

20

THE YOUNG BIRDS-ધિ યંગ બર્ડઝ્-ન્હાનાં પક્ષી.

Afterwards-આફ્ટરવર્ડઝ્-પછીથી.

Five or six days afterwards-પાંચ કે છ દીવસ પછી.

It talked to her again-તેણે ફરીથી તેની સાથે વાત કરી.

Glad-ગ્લેડ-ખુશી.

I am very glad to see you-હું તમને જોઈ ઘણું ખુશી થયું છું.

Near-નીઅર્-નજીક, પાસે.

If you like-ઇફ યુ લાઇક્-જો તમારી ઇચ્છા હોય તો.

Ago-એગો'-પહેલાં.

Two days ago-બે દિવસ પહેલાં.

Came out-કેઇમ્ આઉટ્-બહાર આવ્યાં.

Showed-શો'ડ્-બતાવ્યાં. (ભુતકાળ).

To show–ટુ શો'–બતાવવું.

They are opening–ધે આર્ ઓ'પનીંગ્–તેઓ ઉઘાડે છે.

To open–ટુ ઓ'પન્–ઉઘાડવું.

Mouths–માઉથ્સ્–મ્હોં

Crying–ક્રાઇંગ્–ચીસ પાડતાં.

To cry–ટુ ક્રાય–ચીસ પાડવી. Hungry–હંગ્રિ–ભૂખ્યાં

Brought–બ્રૉટ્–લાવ્યું; લાવેલું.

I have brought–આઇ હેવ્ બ્રૉટ્–હું લાવ્યો છું.

I have just brought–હું હમણાંજ લાવ્યો છું.

A worm–એ વર્મ્–કીડો.

Another–અનધર્–બીજુ (એક), એક બીજું.

Like me–મ્હારા જેવું.

Has gone out–હૅઝ ગૉન્ આઉટ્–બ્હાર ગયો છે.

To get these children some food–આ બચ્ચાંઓ મા ! કાંઇક ખોરાક લાવવાને.

Well–વેલ્–સારી રીતે.

To feed–ટુ ફીડ્–ખવડાવવું.

They will get bigger and bigger every day–તેઓ દરરોજ મ્હોટાં અને મ્હોટાં બનતાં જશે.

Month–મન્થ–માસ, મહીનો.

Strong wings–સ્ટ્રૉંગ્ વીંગ્ઝ્– મજબુત પાંખો.

To teach–ટુ ટીચ્–શીખવાડવું.

To fly about–ટુ ફ્લાય એબાઉટ્–આમ તેમ ઉડવાનું.

For themselves-ફોર્ ધેમસેલ્વ્ઝ-તેમના પોતાના માટે.

Babies-બેબિઝ્-બાળક, બચ્ચાં.

Birdie-બર્ડી-હાનું પક્ષી; પંખીડું.

At break of day-એટ્ બ્રેક ઑફ્ ડે-પ્હો ફાટતાં; જ્યારે દીવસ થાય છે ત્યારે.

Let me fly-મને ઉડવા દો. Rest-રેસ્ટ-રહે.

To rest-ટુ રેસ્ટ્-રહેવું.

A little longer-એ લિટલ્ લૉંગર્-થોડી વધારેવાર.

Till-ટીલ્-જ્યાં સુધી...ત્યાં સુધી.

Stronger-સ્ટ્રૉંગર્-વધારે મજબુત.

21

THE CAT-ધિ કૅટ્-બીલાડી.

Short soft hair-શોર્ટ્ સૉફ્ટ્ હેર્-ટુંકી સુંવાળી રૂંવાટી;

Over its body-ઓવર ઇટસ્ બૉડિ-તેના શરીર ઉપર.

Body-બૉડિ-શરીર.

Claws-ક્લૉઝ્-નખ.

At the end-છેડે.

Sharp-શાર્પ્-તીક્ષણ.

End-એન્ડ્-છેડો.

Paws-પૉઝ્-પંજા.

To tease-ટુ ટીઝ્-ચીડવવું.

Do not tease-ડુ નૉટ ટીઝ્-ચીડવજો નહીં.

Scratch-સ્ક્રેચ-નખથી ચીરા પાડવા; નખ ભીડાવવા.

To catch-ટુ કૅચ-પકડવું.

Rats-રેટસ-ઉંદર

Mice-માઇસ-ઉંદર, Mouse-માઉસ-ઉંદર (એકવચન).

In the night-time-ઇન ધિ નાઇટ ટાઇમ-રાત્રીના વખતે.

Time-ટાઇમ-વખત.

To steal food-ટુ સ્ટીલ ફૂડ-ખોરાક ચોરવાને

Waits-વેઇટ્સ-રાહ જુએ છે.

Hole-હો'લ-દર; કાણું

Jumps up-જમ્પ્સ અપ-કૂદે છે.

Catches-કૅચીઝ-પકડે છે.

At last-ઍટ લાસ્ટ-છેવટે; આખરે.

Kills-કિલ્સ-મારી નાખે છે.

To kill-ટુ કિલ-મારી નાખવું.

Meat-મીટ-માંસ. Bread-બ્રેડ-રોટલી.

Fond-ફૅાન્ડ-શોખીન

It is fond of fish-ઇટ ઇઝ ફૅાન્ડ ઑાફ ફિશ-તે માછલીનું શોખીન છે; તેને માછલી ભાવે છે.

To be fond of-નું શોખીન હોવું.

Kittens-કિટન્સ-બિલાડીનાં બચ્ચાં.

Licks-લિક્સ-ચાટે છે. To lick-ટુ લિક-ચાટવું

All over-ઑાલ ઓ'વર-આખે શરીરે, બધે,

Brings-બ્રિન્ગ્ઝ-લાવી આપે છે.

Moves-મુવ્ઝ-હલાવે છે. Play-પ્લે'-રમત. (નામ)

They jump about–તેઓ આમ તેમ કુદે છે.

By mewing–બાય મ્યુઇંગ્–મીંઆંઉ કરીને.

To mew–ટુ મ્યુ–મીંઆંઉ કરવું.

Guard–ગાર્ડ–ચોકી રાખે છે; રક્ષણ કરે છે.

To guard–ટુ ગાર્ડ–ચોકી રાખવી; રક્ષણ કરવું.

Kind–કાઇન્ડ–માયાળુ

We should be kind to them–આપણે તેમના તરફ માયાળુ થવું જોઇએ.

22

GOATS–ગોટ્સ–બકરીઓ.

Goats–ગોટસ–બકરા (બકરાઓ).

What long ears–કેવા લાંબા કાન !

Horns–હૉર્ન્સ–શીંગાં.

To butt–ટુ બટ–માથું ભીડાવવું; માથુ મારવું; ગોથું મારવું.

To beat–ટુ બીટ–મારવું.

If you do not beat them–જો તમે તેને નહીં મારશો તો

Sweet and good to drink–પીવામાં સારૂં અને મીઠું.

Less–લેસ–ઓછું.

Goatman–ગોટ્મૅન–બકરાવાળો.

He is going to milk them–તે તેમને દોવાની તેયારીમાં છે.

In front of–ઇન્ ફ્રન્ટ્ ઑફ્–ની આગળ.
In front of him–તેની આગળ; તેના મ્હોં આગળ.
Earthen–અર્થન્–માટીનું.

23

THE SHEEP–ધિ શીપ્–ઘેટાં.

A sheep–એ શીપ્–ઘેટું. A ram–એ રૅમ્–ઘેટું.
Male–મેઇલ્–પુરૂષ (વાચક),
Male sheep–મેઇલ શીપ–પુરૂષ ઘેટું; ઘેટું.
Straight–સ્ટ્રેઇટ્–સીધાં.
Twisted–ટિવસ્ટેડ્–વાંકા; વાળેલાં
To twist–ટુ ટિવસ્ટ્–વાંકુ વાળવું.
Thick–થિક્–જાડું. Thick wool–જાડું ઉન.
Skin–સ્કિન્–ચામડી.
Like a coat–લાઇક એ કોટ્–કોટ જેવું.
Cut off–કટ્ ઑફ્–કાપી નાંખે છે.
They make the wool into cloth–તેઓ ઉનનું કાપડ બનાવે છે;
Cloth–ક્લાથ–કાપડ; લુગડું. Clothes–ક્લોધ્ઝ્–લુગડાં, કપડાં.
They make the cloth into warm clothes–તેઓ કાપડનાં ગરમ લુગડાં બનાવે છે.
Flocks–ફ્લૉક્સ–ટોળાં Flock–ફ્લૉક્–ટોળું.

In flocks-ઇન્ ફ્લૉકસ્-ટોળામાં; ટોળા. બંધ.
Drives-ડ્રાઇવ્ઝ્-હાંકી જાય છે;
Fields-ફિલ્ડઝ્-ખેતરો.
To graze-ટુ-ગ્રેઇઝ્-ચરવું.
Thicker-થિકર્-વધારે જાડું.
Mild-માઇલ્ડ-ધીમાં; નરમ.
Quiet-ક્વાયેટ્-શાંત.
Harm-હાર્મ-ઇજા.
To any one-કોઇને.

24

FOR YOU AND FOR ME-ફૉર્ યુ એન્ડ ફૉર્ મી
ત્હારા અને મ્હારા માટે.

Bright-બ્રાઇટ્-તેજસ્વી.
Shines-શાઇન્સ્-પ્રકાશે છે.
To shine-ટુ શાઇન્-પ્રકાશવું.
Deep blue sky-ડીપ્ બ્લ્યુ સ્કાય-ઘેરૂં વાદળી આકાશ.
Sky-સ્કા'ય-આકાશ.
Pale-પેઇલ્-ફીકકો.
Lights up-લાઇટ્સ અપ્-ઓપે છે; અજવાળે છે; અજવાળુ આપે છે.
Clouds-ક્લાઉડ્ઝ્-વાદળાં.
On high-ઑન્ હાય-ઉંચે.
Twinkling-ટિવન્કલીંગ્-ઝબકતા.
To twinkle-ટુ ટિવંકલ્-ઝબકવું.
Golden-ગોલ્ડન્-સોનેરી.
Gold-ગોલ્ડ્-સોનું.
Sinks down-સિન્કસ્ ડાઉન્-આથમે છે; નીચો ઉતરે છે; ડુબે છે.
To sink-ટુ સિન્ક્-ડુબવુ; આથમવું.
West-વેસ્ટ્-પશ્ચિમ.
Sweetly-સ્વીટ્લિ-મધુરી રીતે.

Garden tree–બાગમાંનું ઝાડ Songs-સૉંગ્ઝ્-ગીત.
Hum–હમ્–ગણગણે છે; ગુંજે છે.
To hum round–આમ તેમ ગુંજવું; ગણગણવું.
Gay–ગે'–ચળકતાં, આનંદી.
Open–ઓપન્-ઉઘડે છે. Smile–સ્માઇલ્–હસે છે.
To scent–ટુ સેન્ટ્–સુગંધી આપવી; સુગંધી પાથરવી.
Bloom–બ્લૂમ–ખીલવું. Great-ગ્રેટ્-મહાન, મોટો.
Up on high–ઉંચે.
His home in the sky–આકાશમાંનું તેનું ઘર.
Things–થિંગ્ઝ્–ચીજો.
He has made–તેણે બનાવી છે.
Loving–લવીંગ્-પ્રેમાળ, હેતાળ.
Made–મેઇડ્-બનાવ્યું; બનાવેલી.
To make–ટુ મેઇક્–બનાવવું.

પ્રાયમર સેકન્ડનો તરજુમો.

૧ મ્હારા બાપ.

મ્હારે વાસ્તે કોણ સખત મજુરી કરે છે? મ્હારી સંભાળ કોણ લે છે? મ્હારો સૌથી સારો મિત્ર કોણ છે?

મ્હારા બાપ.

હું મ્હારા બાપને ચાહું છું. મ્હારા બાપ મ્હને ચાહે છે.

---

૨ મા ઘેર.

બાપ કામ ઉપર ગયા છે. બે છોકરા નિશાળે ગયા છે. ત્રણ ન્હાની છોડીઓ ઘેર છે. મા પણ ઘેર છે. તેઓ આ ચિત્રમાં છે.

તેઓ શું કરે છે?

મા પોતાની ન્હાની છોડીઓને લખતાં શીખવાડે છે. તેઓ બધાં એક સાદડી ઉપર બેઠાં છે એક (છોડી) દોરીમાં ફુલ પરોવે છે. બીજી બે છોડીઓ ચોપડીઓમાં લખે છે. માએ પોતાના હાથમાં પંખો ઝાલ્યો છે. તેણીના ગળાની આસપાસ કંઠી છે. તેના કાનમાં એરીંગ છે. છોકરીઓને પણ એરીંગ છે.

---

૩ બાળક.

મા—હું બાળક જોઉંછું.

છોકરૂં—બાળક ક્યાં છે ?

મા—પેલું તે રહ્યું. તે મેજ ઉપર બેઠું છે. હું મ્હોટો પંખો જોઇ શકું છું.

છોકરૂં—પંખો ક્યાં છે ?

મા—પંખો બાળકની પાછળ છે. તે તેની પાસે બેઠું છે. તે તેની આગળ બેઠું છે.

છોકરૂં—તે શું કરે છે ?

મા—તે મ્હારી અને ત્હારી સામું જુએ છે.

છોકરૂં—મેજ ઉપરથી તે નહીં પડે ?

મા—અરે, ના ! તે નહીં પડે. તે મેજ ઉપર સહીસલામત છે.

છોકરૂં—એને હું દૂધનો પ્યાલો આપું ?

મા—હા, ભલે તેને દૂધનો પ્યાલો આપો.

છોકરૂં—હું તેના ગળાના આસપાસ કંઇક જોઇ શકું છું. એ શું છે ?

છોકરૂં—તેના હાથ કેવા ન્હાના છે ? તેના ડાબા હાથમાં તેણે શું ઝાલ્યું છે ?

મા—તેણે પોતાના ડાબા હાથમાં થોડાં ફૂલ ઝાલ્યાં છે. તેની પાસે મેજ ઉપર થોડાં વધારે ફૂલ હું જોઈ શકું છું.

છોકરૂં—એના જમણા હાથમાં હું કાંઇ જોતો નથી.

મા—ના. તેના જમણા હાથમાં તેણે કાંઇ ઝાલ્યું નથી.

છોકરૂં—એનું નામ મને કહો.

મા—એનું નામ શાબા છે. પણ અમે બધા તેને બાળક કહીએ છીએ.

છોકરૂં—બાળક ચાલી શકે છે?

મા—તે દૂર જઈ શકતું નથી. તે મારો હાથ પકડીને ચાલે છે.

છોકરૂં—તે બોલી શકે છે?

મા—ના. તે હજુ બહુ બોલી શકતું નથી. તે થોડા વખતમાં મ્હોટું થશે ત્યારે તે ચાલશે અને બોલશે અને દોડશે.

છોકરૂં—પંખાનો ઘાટ કેવો છે?

મા—પંખો ગોળ છે. તેને લાંબો હાથો છે.

મ્હાના બાળક તરફ માયાળુ થાઓ. તેની સાથે નમ્રતાથી બોલો.

---

૪ નવો પતંગ.

કેશુ—વીઠુ આવ, ચાલ આપણે ઘેર જઇએ—થોડી વારમાં અંધારૂં થશે મ્હારે જલદી ઘેર જવું છે.

વિઠુ—વારૂ કેશુ, હું તારી સાથે આવીશ. તુ ઘેર શું કરીશ?

કેશુ—મ્હારે નવો પતંગ ઉડાડવો છે.

વિઠુ—તને પતંગ કોણે આપ્યો? મ્હેં તે કદી જોયો નથી.

કેશુ—તે મને મ્હારા ભાઇએ કાલ આપ્યો. તેણે તે બનાવ્યો. તે તે સારા કાગળનો બનાવ્યો. તે બહુ સુંદર પતંગ છે. તે સુંદર પુંછડી છે.

વિઠુ—ત્હારી પાસે કાંઇ દોરી છે?

કેશુ—અરે હા. મ્હારી પાસે દોરીનો મ્હોટો દડો છે. તે સારી

મજબુત દોરી છે. તે તૂટશે નહીં. મ્હારો પતંગ બહુ ઉંચે ઉડી શકે છે. હું તે નદી ઉપર ઉડાડીશ.

વિઠુ—હું પાછળ ઉભો રહીશ અને જોઇશ.

---

૫ કેરી.

છોકરો—અહીં ત્રણ સુંદર કેરીઓ છે.

ભાઇ—આ કેરીઓ પાકી છે?

છોકરો—હા તે તદ્દન પાકી છે, અને મીઠા રસથી ભરપૂર છે.

ભાઇ—તું તે કેવી રીતે જાણે છે?

છોકરો—તે પાકી દેખાય છે, તે પાકી લાગે છે, અને તે પાકી સ્હોડે છે.

ભાઇ—હા, તે ખરેખર સુંદર સ્હોડે છે. તે પાકી હોવી જોઇએ.

છોકરો—તું કેટલાં પાંદડાં જોઇ શકે છે?

ભાઇ—હું બે પાંદડાં જોઇ શકું છું. દરેક કેરીને ડાખળી છે. ત્રણ કેરીઓ છે અને ડાખળીઓ છે, પણ ફકત બે પાંદડાં છે. એક ડાખળી ઉપર પાંદડું નથી. એના ઉપર શા માટે પાંદડું નથી?

છોકરો—એ ડાખળી પરનું પાંદડું ખરી પડયું છે.

ભાઇ—આ કેરીમાંથી એક કાપું?

છોકરો—હા, તારી મરજી હોય તો એક ખા. આવ, અહીં બેસ અને ખા. તેનો સ્વાદ સારો છે?

ભાઇ—હા, ત્હારો આભાર માનું છું. તે બહુ સારી લાગે છે. તેનો

સ્વાદ બહુ સારો છે. મ્હને આ કેરી પસંદ પડે છે. તને તે ક્યાંથી મળી ?

છોકરો—આપણા બગીચામાંના ઝાડ ઉપરથી મ્હેં તે ચૂંટી લીધી.

ભાઈ—ઝાડપર બીજી પાકી કેરીઓ છે ?

છોકરો—ના. ઝાડપરની બીજી કેરીઓ લીલી (કાચી) છે. તે હજુ પાકી નથી. તે ખાવા જેવી થઇ નથી. આપણે તે ચૂંટી લેવી જોઇએ નહીં.

કાચી કેરીઓ ખાશો માં. જો તમે ખાશો તો માંદા પડશો. જો તમે માંદા પડશો તો મરી જશો.

---

૬ ચપ્પુ.

કેશુ—જો, આ મ્હારૂં ન્હાનું ચપ્પું છે.

ગોપુ—કેવું સુંદર ચપ્પું ? એ કાપી શકે છે ?

કેશુ—અરે હા, એ કેરી કાપી શકે છે. એ કાગળ કાપી શકે છે.

ગોપુ—એનાથી પેન્સીલ (સીસાપેન) ઘડી શકાય છે ?

કેશુ—હા, સીસાપેન કઠણ હોય છે, પણ મ્હારૂં ચપ્પું એ કાપી શકે છે. એને હાથો છે અને ત્રણ તીક્ષણ પાનાં છે. એ ઉઘાડું છે અને તું તીણાં પાનાં જોઈ શકે છે. જો તું તે વાશી દે તો તું પાના જોઈ શકે નહીં.

ગોપુ—એને કેવો હાથો છે ?

કેશુ—એને હાડકાનો હાથો છે. અને પાનાં ગજવેલ (પોલાદ)ના છે.

ગોપુ—આ ચપ્પાનું નામ મને કહે.

કેશુ—એ લેખણ છોલી શકે છે અને તે વડે હું ઘણીવાર કલમ ઘડું છું. અમે તેને ચપ્પુ કહીએ છીએ.

ગોપુ—એ પોલાદની કલમ છોલી શકે ?

કેશુ—ના, એનાથી હું પીંછાની કલમ ઘડી શકું છું. પણ એ પોલાદ કાપી શકે નહીં. પોલાદ ઘણું સખત હોય છે. પીંછું પોચું હોય છે.

ગોપુ—મહેરબાની કરી મને આ ચપ્પુ આપ.

કેશુ—ના, આ ચપ્પુ હું તને આપી શકું નહીં. એ તો મ્હારે પોતાને જોઇએ છે. આના જેવું એક ત્હારા બાપાને ત્હારે માટે ખરીદવાનું કહેજે.

ગોપુ—આ સુંદર ચપ્પુ તે ક્યાંથી ખરીદયું !

કેશુ—ગઇ કાલ (મ્હારા) બાપાએ એ દુકાનમાંથી ખરીદયું.

ગોપુ—એને માટે એમણે શું આપ્યું ?

કેશુ—એને માટે તેમણે આઠ આના આપ્યા. તેમણે પોતે મને એમ કહ્યું હતું. હવે તું ઘેર જા. બહુ મોડું થયું છે. મ્હારે સુઇ જવું છે.

મ્હારે વાંચતા શીખવું જોઇએ. મ્હારે લખતાં શીખવું જોઇએ. મ્હારે જુઠું બોલવું જોઇએ નહીં. મ્હારે કોઇને ઇજા કરવી જોઇએ નહીં.

---

૭ ગાય.

ગોવિંદ—આ ચિત્રમાં શું છે ? મને કહો.

વિઠુ—હુ ગાય અને વાછરડું અને માણુસ અને સ્ત્રી જોઉં છું માણુસ કોણુ છે ? તે શું કરે છે ?

ગોવિંદ—દૂધવાળો છે. આ તેની ગાય છે. એ જમીન ઉપર બેઠો છે, અને પોતાના જમણા હાથથી ગાય દોહે છે.

વિઠુ—એના ડાબા હાથે તે શું કરે છે ?

ગોવિંદ—પોતાના ડાબા હાથે તેણે વાસણ ઝાલ્યું છે.

વિઠુ—દૂધવાળાની પાસે જમીન ઉપર હું બે વસ્તુઓ જોઈ શકું છું. એ શું છે અને શા વાસ્તે છે ?

ગોવિંદ—એક મ્હોટું ગોળ વાસણ છે અને એની પાસે એક ન્હાનું વાસણ છે. મોટા વાસણમાં દૂધવાળો દોહે છે. એ દુધથી ભરાઈ જશે. પછી તે પેલા બે વાસણમાં દૂધ રેડશે,

વિઠુ—દૂધવાળો અહીં ક્યારે આવે છે ?

ગોવિંદ—ગાય દોહવાને તે હમ્મેશાં સવારે અહીં આવે છે. ગાયને દોહીને પોતાનું દૂધ વેચવાને તે ઘેર ઘેર ફરે છે.

વિઠુ—પેલી ત્યાં ઉભેલી બાઈ કોણ છે ? એ ક્યાંથી આવી છે ! એને શું જોઈએ છે ?

ગોવિંદ—તે ગાયની પાછળના ઘરમાંથી બ્હાર આવેલી છે. તે પોતાને માટે થોડું દૂધ લેવા આવી છે. જમીન ઉપરનું પેલું ન્હાનું વાસણ તેનું છે. દૂધવાળો તે દૂધથી ભરશે અને તેણી તે લઈ જશે

એના હાથે મંગડીઓ છે. એની ઘુંટણ ઉપર ઝાંઝર (કલ્લી) છે, નાકમાં વાળી છે; અને કાનમાં એરીંગ છે.

વિઠુ—ગાય શું કરે છે ?

ગોવિંદ—ગાય જમીન ઉપરની ટોપલીમાંથી ખાય છે.

વિઠુ—વાછરડું શુ કરે છે ?

ગોવિંદ—વાછરડું એની માની નીચે પોતાનું માથું ઘાલે છે. તે પોતાને માટે થોડું દુધ લેવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

વિઠુ—વાછરડાને થોડું દૂધ મળશે ?

ગોવિંદ—હા, દૂધવાળો દૂધથી પોતાનું વાસણ ભરશે અને પછી વાછરડાને પોતાની મા પાસેથી થોડું દૂધ પીવા દેશે.

વિઠુ—ગાય શું ખાય છે. અને શું પીએ છે ?

ગોવિંદ—એ ઘાસ, કુશકી, કઠોળ અને પરાર ખાય છે. તે સ્વચ્છ ઠંડુ પાણી પીએ છે.

વિઠુ—દૂધવાળાએ તેના પાછલા પગ કેમ સાથે બાંધ્યા ?

ગોવિંદ—તેને લાત મરતી અટકાવવાને તેણે તેના પાછલા પગ જોડે બાંધ્યા. જો તે લાત મારે તો દૂધનું વાસણ ઉંધું વળે અને દૂધવાળાને ઇજા થાય.

વિઠુ—ગાય કેટલું દૂધ દે છે ?

ગોવિંદ—આ ગાય દરરોજ ચાર શેર દૂધ દે છે. સવારમાં તે બશેર દે છે અને સાંજે ફરીથી તે બશેર દે છે.

ગાયના માથા ઉપર તું બે શીંગડા જુએ છે. નહીં વારૂ ? તે ગાયને કાંઈ કામના છે ?

શિરૂ—હું શીંગડાં જોઇ શકું છું. એ શા કામના હોય છે ?

ગોવિંદ—આમ તેનાથી લડી શકે છે. કોઇ તેને અથવા તેના વાછરડાને ઇજા કરવાનો પ્રયત્ન કરે ત્યારે તે પોતાના શીંગડાથી લડે. તેને ટુંકા પગ છે અને ઘણી જલદીથી દોડી શકતી નથી. પણ પોતાના શીંગડા વતી પોતાને અને પોતાના નાના વાછરડાને સહી સલામત રાખી શકે છે.

આ વાસણ મ્હોટું છે. પેલાં વાસણ મ્હોટાં છે. આ ચોપડીઓ મ્હારી છે. પેલી ચોપડીઓ તમારી છે. દૂધ સારૂં ધોળું અને મીઠું હોય છે. દરેકને દૂધ પીવું ગમે છે. ન્હાની ગાયને આપણે વાછરડી કહીએ છીએ. ગાય પોતાના વાછરડાનું જતન કરે છે.

---

૮ ઘોડો.

માણસ—અહીંઆં મારો ઘોડો છે. એના સામુ જો. એને લાંબા પગ છે. અને વાળવાળી લાંબી પૂંછડી છે, તે બહુ જોસવર છે. તે ઘણી ઝડપથી દોડી શકે છે. તે ઘણે દૂર માણસને પોતાની પીઠ ઉપર લઇ જાય છે. એને લાંબી ડોક છે, ન્હાનું માથું છે; ન્હાના કાન છે; અને તે સારી રીતે સાંભળી શકે છે. તે ગાય જેવો ટુંકો હોતો નથી. તે ઉંચો હોય છે.

છોકરો—હું તમારા ઘોડા ઉપર સ્વાર થાઉં ?

માણસ—હા. તેની પીઠ ઉપર ચઢ અને સ્વારી કર, હું તને ઝાલી રાખું છું, બીતો ના.

છોકરો—મહેરબાની કરી મને મજબૂત પકડી રાખજો. તેને ઝડપથી દોડવા દેશો નહીં. તે કેવો ઝડપથી દોડે છે?
આ સુંદર કાળો ઘોડો છે. ઘોડો ઘણી ઝડપથી દોડી શકે છે. ઘોડો તેના સ્વારને ઓળખે છે. ચડી બેસ. મજબુત પકડો. ઝડપથી ચાલો.

---

૯ ખુરશી.

રામ—આ સારી ખુરશી નથી? એ કોની છે?

ગોવિંદ—એ મ્હારી ખુરશી છે. હું એના ઉપર બેસું છું. કેટલાક માણસ ભોંય ઉપર બેસે છે. ભોંય ભીની હોય. હું ખુરશી ઉપર બેસું તો હું ભીંજાઉં નહીં.

રામ—આ કેવી જાતની ખુરશી છે?

ગોવિંદ—તે નેતરની ખુરશી છે. પાછળ નેતરના પાતળા કકડા છે. પાયા નેતરના જાડા કકડાનો છે. બેઠક નેતરની છે. એ પોચી લાગે છે.

રામ—મ્હારો વાંસો દુખે છે. હું ઘેર જમીન ઉપર બેઠો અને ભીંજાયો.

ગોવિંદ—મ્હારી ખુરશી ઉપર બેસ. ત્હારે ઘેર ખુરશી છે?

રામ—ના. પણ હું એક ખરીદીશ. એનું શું પડશે?

ગોવિંદ--સારી ખુરશીના તારે બે કે ત્રણ રૂપીઆ આપવા પડશે. કેટલીક ખુરશીઓ લાકડાની હોય છે. લાકડું કઠણ લાગે છે. પણ નેતર કરતાં તે વધારે મજબુત હોય છે. ખુરશીઓને પીઠ, બેઠક અને પાયા હોય છે. કેટલીક ખુરશીઓને હાથ હોય છે.

---

૧૦ હું કરીશ.

૧ હું મ્હારા બાપને માનીશ.

૨ હું મ્હારા માબાપ બ્હેન અને ભાઇ ઉપર પ્રેમ રાખીશ.

૩ હું ઘેર દરેક જણ તરફ માયાળુ થઇશ.

૪ હું દરેકની સાથે ધીમાસ અને નરમાશથી બોલીશ.

૫ હું હમેશ ઇશ્વરની પ્રાર્થના કરીશ.

૬ મ્હારી સંભાળ રાખવાની હું ઇશ્વરને પ્રાર્થના કરીશ.

હું નહીં કરૂં.

૧ હું જુઠું નહીં બોલું.

૨ હું ચોરી નહી કરૂં.

૩ હું અપશબ્દ વાપરીશ નહીં.

ખરૂં કરવાનો પ્રયત્ન કરો.

સાચા રહેવાનો પ્રયત્ન કરો.

જો તમે દરેકપર પ્રેમ રાખશો તો દરેક તમારાપર પ્રેમ રાખશે.

---

૧૧ બળદગાડું.

છોકરો—ગાડામાં બેઠેલા પેલા માણસને તું જુએ છે?

ભાઈ—હા. હું એને ગાડામાં જોઉં છું. તે કોણ છે? તે ત્યાં શું કરે છે?

છોકરો—એ ગાડાવાળો છે. તેણે પોતાના માથે પાઘડી પહેરી છે. આ ગાડું તેનું છે. તે બળદગાડું છે. તે બળદને હાંકે છે.

ભાઇ—ગાડું શાથી ચાલે છે?

છોકરો—બળદ ગાડાને ખેંચે છે. ગાડાને બે મ્હોટાં ગોળ પૈડાં છે. દરેક બાજુએ એક છે. જ્યારે બળદ ખેંચે છે ત્યારે પૈડાં ફરે છે. ત્યારે ગાડું રસ્તામાં ચાલે છે. હમણાં તે રસ્તામાં શાંત ઉભું છે.

ભાઇ—અહીં તે શા વાસ્તે શાંત ઉભું છે?

છોકરો—કોઇ દૂર રહે છે. આ ઘરમાં તેનો એક ભાઇબંધ છે. તેને મળવાની અને તેની સાથે વાતચીત કરવાની તેની ઇચ્છા હતી. તેને અહીં લાવવાને તેણે ગાડાવાળાને ચાર આના આપ્યા. હમણાં તે ઘરમાં છે અને પોતાના ભાઇબંધ સાથે તે વાત કરે છે. થોડીકવારમાં તે બ્હાર આવશે અને આ ગાડામાં બેસી ઘેર જશે. ગાડાવાળો બ્હાર તેની વાટ જુએ છે.

ભાઇ—ગાડાનો ઉપરનો ભાગ (મથાળું) કેવો સુંદર છે?

છોકરો—હા. ગાડાવાળાએ તે પોતે જાતે બનાવ્યો (છે). તેણે તે નેતર અને સાદડીનો બનાવ્યો (છે). તેણે નેતર વાળીને સાદડી

તેના ઉપર મૂકી (છે), પાતળાં દોરડાંથી નેતર ઉપર સાદડી બાંધી લીધી (છે). તમે નેતર જોઈ શકતા નથી. તે અંદર છે. સાદડીઓ ઉપરનાં બ્હારનાં દોરડાં તમે જોઇ શકો છો.

ભાઈ—ગાડાનો ઉપરનો ભાગ શું કામનો છે ?

છોકરો—ગાડાનો ઉપરનો ભાગ સૂર્યનો તાપ અને વર્ષાદ દુર રાખે છે. સુર્યનો તાપ અને વર્ષાદ અંદર જઇ શકતાં નથી. ગાડું અંદરથી ઠંડુ અને ભેજ વગરનું છે.

ભાઈ—ગાડા વાળો બળદને શી રીતે હાંકે છે ?

છોકરો—બળદના નસ્કોરામાં તેણે દોરી પરોવી છે. તેણે તેની જોડે દોરડું બાંધ્યું છે. દોરડાનો એક છેડો તેણે પકડયો છે. જ્યારે તે દોરડું ખેંચે છે ત્યારે બળદ ઉભો રહે છે. તેના હાથમાં ચાબુક છે- જો બળદ હીંડે નહીં તો તે ચાબુક મારે છે. પછી તે દોડવા લાગે છે.

બળદને ટુંકા પગ હોય છે. ઘોડો બળદ કરતાં વધારે ઉંચો હોય છે. ઘોડાની ખરી આખી હોય છે બળદની ખરી બે ભાગમાં હોય છે,

---

૧૨ તે મેળવવાનો પ્રયત્ન કરો.

એક ન્હાનો છોકરો અને તેની મા.

છોકરો—તેં શું ધર્યું છે ?

મા—આ એક ન્હાનું પક્ષી છે.

છોકરો—એ ઉડી શકે છે ?

મા—ના એ લાકડાનું પક્ષી છે. એ ઉડી શકે નહીં. તે રમકડું છે. તું એની સાથે રમ.

છોકરો—તે મને આપ.

મા—તારો હાથ ઉંચો કરીને લે.

છોકરો—હું એટલે ઉંચે પહોંચી શકું નહીં.

મા—પણ તેને પહોંચવાનો પ્રયત્ન કર.

છોકરો—હું પ્રયત્ન કરૂં છું પણ પહોંચી શકતો નથી.

મા—તારા અંગુઠા ઉપર ઉભો રહે અને પ્રયત્ન કર.

છોકરો—તે થોડું નીચું ઉતાર હવે તે મેં લીધું છે. તે મ્હારા હાથમાં આવ્યું છે. હું તે જવા નહીં દઉં. આ પક્ષી મ્હારૂં ને ?

મા—હા. હું તે તને આપી દઉં છું. એ હવે તારૂં થયું.

છોકરો—વ્હાલી મા, સારૂં કર્યું.

મા તેના ન્હાના છોકરાપર પ્રેમ રાખે છે.

---

૧૩ કુકડો.

કુકડો બહુ સુંદર પક્ષી છે. એ કેવો અક્કડ ઉભો છે? તેની પૂંછડી જુઓ. તેમાં કેવાં સુંદર લાંબાં પીછાં છે? તે ધોળાં, કાળાં, રાતાં અને પીળાં છે. તેના માથા ઉપર સુંદર રાતી કલગી છે.

કુકડાને બૈરી બચ્ચાં છે. બૈરી મુરઘી છે. તે ઇંડાં મુકે છે અને તેમને હુંફાળા રાખવાને તેમના ઉપર બેસે છે. પછી ઇંડાં ફૂટે છે. ન્હાના મરઘાં બ્હાર આવે છે. ચિત્રમાં તમે મરઘી અને તેની આસપાસ અથે તેનાં બચ્ચાં જુઓ છો. તે શું કરે છે? તે તમે મને કહી શકશો? તે ભોંય ઉપરથી પોતાના બચ્ચાં માટે ખોરાક વીણે છે. તે તેમને ખવડાવે છે. તે તેમની મા છે. તેઓ પણ થોડો ખોરાક વીણવાનો પ્રયત્ન કરે છે. તેઓ તેમની માની પેઠે ખોરાક વીણે છે.

કુકડો સવારમાં ઘણો વ્હેલો ઉઠે છે. અને કુકડેકુ કરવા માંડે છે. તે શું કહે છે? તે મને કહો. તે કહે છે "જાગો, જાગો. તમારી આંખો ઉઘાડો અને ઉઠો. સુર્યોદય પહેલાં ઉઠો.

સવાર પહેલાં કુકડો કૂકડેકૂ કૂકડેકૂ એમ બોલે છે. કીકીરીકી. પૂર્વમાં નવું અજવાળું થાય છે. કૂકડૂકૂ કૂકડૂકૂ પક્ષીઓ વહેલું ગાવા માંડે છે. કીકીરાકી કીકીરાકી કીકીરાકી. દીવસ તાજો પ્રકાશ લાવે છે.

દર સવારે રાતો સૂર્ય તેજસ્વી રીતે અને હુંફ આપતો ઉગે છે. પણ સાંજ અને અંધારી કાળી રાત તરતજ આવી પહોંચે છે. એ વખતે ચંદ્ર અને તારા ઉગે છે. જ્યારે અજવાળું બંધ થાય છે ત્યારે તેઓ પ્રકાશે છે.

---

૧૪ મા અને તેનો છોકરો.

કેશુ—આ ન્હાનો છોકરો આગળ ચાલી શકતો નથી.

ગોંડુ—તે શા કારણથી દૂર ચાલી શકતો નથી.

કેશુ—તે બહુ ન્હાનો છે. તેથી તેની માએ તેને તેડ્યો છે. ને તે પોતાની માને પોતાના ડાબા હાથે કેવો બાઝી પડ્યો છે.

ગોંડુ—એના જમણા હાથે તે શું કરે છે?

કેશુ—તેનો જમણો હાથ તું જોઇ શકતો નથી. તે તેની માના વાંસાની આસપાસ છે. મા તેના ન્હાના છોકરાને ચાહે છે. તેણે તેના હાથમાં કડાં તેના પગમાં કલ્લીઓ અને તેના માથા ઉપર ન્હાની ટોપી પહેરાવી છે.

ગોંડુ—તે ક્યાં જાય છે અને તેની જમણી બાજુએ તેણે શું ઉપાડ્યું છે?

કેશુ—તે થોડા ચોખા ખરીદવાને બજારમાં જાય છે.

ગોંડુ—બજારમાંથી તે ચોખા ઘેર કેવી રીતે લાવશે?

કેશુ—તેણે ચોખા લેવાને ટોપલો લીધો છે. આ ન્હાના છોકરાને ઘેર એક બાળક ભાઇ છે. તે બહુ ન્હાનો છે. તેથી તેની માએ તેને ઘેર રાખ્યો (છે).

ગોંડુ—તેની મા ઘેર ન હોય ત્યારે બાળકની કોણ સંભાળ લે છે ?

કેશુ—એની મા બજારમાં જાય ત્યારે તેનો બાપ તેની-સંભાળ રાખે છે. તેણી તેને રમકડું આણતી આવી છે. તે તે વડે રમશે. મને કોણ ઘણું ચાહે છે ? મ્હારી મા.
મને પીવાને દુધ કોણ આપે છે ? મ્હારી મા.
મને હરતાં ફરતાં અને વાતચીત કરતાં કોણે શીખવાડ્યું ? મ્હારી માએ. મને મદદ કરવાને કોણ દોડી આવે છે ? મ્હારી મા.
મ્હારે મારી માને ચાહવી જોઇએ અને તેની સંભાળ લેવી જોઇએ.

---

૧૫ ઘંટી.

નારાયણ—આ ચિત્રમાં તું શું જુએ છે ?

ગોવિંદ—ભોંય ઉપર સાદડી ઉપર બેઠેલ બે બૈરીઓ અને એક પુરૂષને હું જોઉં છું.

નારાયણ—એ શું કરે છે ?

ગોવિંદ—મને ખબર નથી. મને કહો.

નારાયણ—તેઓ ઘંટીમાં ચોખા દળે છે.

ગોવિંદ—ઘંટી એ શું છે ?

નારાયણ—ઘંટીમાં બે પથરા હોય છે. તે મ્હોટા ગોળ અને ઘણા ભારે હોય છે. નીચેનો પથરો ફરતો નથી. ઉપરના પથરાને હાથો હોય છે. તે ગોળ ફર્યા કરે છે. હાથો લાકડાનો હોય

છે. પુરૂષ અને બે બૈરીઓ હાથાને ઝાલીને ઉપલા પથ્થરને ગોળ ફેરવે છે. ઉપલા પથ્થરમાં હાથાની પાસે એક કાણું છે.

ગોવિંદ—એ કાણું શા માટે છે,

નારાયણ—એક બાયડી તેમાં ચોખા ભરે છે. ચોખા તેમાં ઉતરે છે અને બે પડની વચ્ચે આવે છે. પથ્થર તેનો થોડીવારમાં દળીને લોટ કરે છે. એક બાયડી પોતાના જમણા હાથે થોડા ચોખા નાખે છે. તું તેને જોઇ શકે છે ?

ગોવિંદ—હા. હું તેને જોઇ શકું છું. જમીન ઉપર બે ટોપલા છે. એ ચોખાથી ભરેલા છે. એ બધા ચોખાનો દળીને લોટ કરશે ?

નારાયણ—હા. ટોપલીમાંના બધા ચોખાનો તેઓ દળીને લોટ કરશે. આપણે આ ભૂકાને લોટ કહીએ છીએ નીચેના પડ પાસે સાદડી ઉપર તું ધોળો લોટ જોઇ શકે છે બાયડીઓ આ લોટની ચોખાની રોટલી બનાવશે. તને ચોખાની રોટલી ગમે છે ?

ગોવિંદ—મને ગમે છે તે બહુ સરસ હોય છે, અમે ઘણીવાર તે ઘર આગળ ખાઈએ છીએ. પણ તે ઠંડી પડી જાય ત્યારે સારી લાગતી નથી. જ્યારે તે તદ્દન ગરમ હોય ત્યારે તે ખાવી મને ગમે છે.

ચોખાની ગરમ રોટલી બહુ સારી લાગે છે. મને ઠંડી ચોખાની રોટલી ગમતી નથી.

---

૧૬ કેટલાક આંકડા. (કેટલીક સંખ્યા.)

ગોવિંદ—ચાલો આપણે કેટલીક સંખ્યા શીખીએ. તારે કેટલા હાથ છે?

ગોપાળ—મ્હારે બે હાથ છે, એક ડાબો અને એક જમણો.

ગોવિંદ—ચિત્રમાંના આ સ્ટૂલને કેટલા પાયા છે.

ગોપાળ—સ્ટૂલને ત્રણ પાયા છે. એક, બે, ત્રણ.

ગોવિંદ—ચિત્રમાંની રકાબીમાં કેટલાંક ફળ છે? તેમને ગણ અને મને કહે.

ગોપાળ—એક, બે, ત્રણ, ચાર. હું ચાર ગણી શકું છું.

ગોવિંદ—ત્હારે દરેક હાથે કેટલી આંગળીઓ છે?

ગોપાળ—મ્હારે દરેક હાથે પાંચ આંગળીઓ છે.

ગોવિંદ—મધમાખી સામું જો. એને કેટલા પગ છે?

ગોપાળ—એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ પગ.

ગોવિંદ—ચિત્રમાંની ચોપડીઓ હવે ગણ.

ગોપાળ—એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ, સાત ચોપડીઓ.

ગોવિંદ—કરોળીઆને કેટલા પગ છે?

ગોપાળ—કરોળીઆના આઠ પગ હું ગણી શકું છું.

ગોવિંદ—આ ચિત્રમાં કેટલીક લાકડાની ખીટીઓ છે. તે કેટલી છે?

ગોપાળ—એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ છ, સાત, આઠ, નવ ખીટીઓ. નવ ખીટીઓ. એ વડે તું રમ.

ગોવિંદ—તારા બેઉ હાથે તારે કેટલી આંગળીઓ છે? તે કહે, ત્હારા હાથ ઉંચા કર અને જો.

ગોપાળ—મ્હારે જમણે હાથે પાંચ આંગળીઓ છે અને ડાબે હાથે પાંચ આંગળીઓ છે. બન્ને હાથે દસ છે.

કરોળીઆને આઠ પગ હોય છે. મધમાખીઓને છ પગ હોય છે.

---

૧૭ બ્હેનો.

સીતા કાળા વાળવાળી દસ વર્ષની ન્હાની છોકરી છે. તે કદી આળસુ નથી. તેને ઉદ્યોગી રહેવાનું અને પોતાની માને મદદ કરવાનું ગમે છે. આજ સવારે અજવાળું થયું ત્યારે તે ઘણી વ્હેલી ઉઠી. તેણે ઘર વાળ્યું. પછી તેણે પોતાની મ્હોટી બ્હેનને જગાડી. તે બોલી 'બ્હેન, ઉઠ, ઉઠવાનો વખત થયો છે. આપણે જઈને કુવામાંથી પાણી લાવીએ.' પછી તેની બ્હેન ઉઠી અને તેઓ બન્ને કુવે ગયાં. હવે તેઓ પાછાં આવે છે. મ્હોટી બ્હેને પાણી ઉપાડયું છે. પાણીનો ભરેલો એક ઘડો તેને માથે છે. તેના હાથ બીજા ઘડાની આસપાસ છે. સીતા પોતાની જોડે ટોપલી લેતી ગઈ. જ્યારે તેની બ્હેન પાણી ભરતી ત્યારે તે ધેર બળતણ માટે પાંદડાં એકઠાં કરતી હતી અને કાડી વીણતી હતી. એની ટોપલી પાંદડાંથી ભરેલી છે. જ્યારે તેઓ પાછા પહોંચશે ત્યારે રાંધવાના વાસણ સાફ કરવાને સીતા પોતાની માને મદદ કરશે. પછી પોતાના બાપ અને ભાઇને ખાવા વાસ્તે ચોખા ઉકાળશે. તેની માને કંઈ જોઇતું હોય તો તે સીતાને બોલાવે છે. તેના બાપને કાંઇ જોતું હોય તો

તે પણ સીતાને બોલાવે છે તે દોડતી આવે છે અને તેમને મદદ કરે છે. તે ઘરમાં સૌથી ઉપયોગની (કામગરૂ) છોકરી છે. તે બીજાને મદદ કરવાથી કંટાળતી નથી.

---

૧ આ ચોપડી મ્હોટી છે. ૨ પેલી ચોપડી આ કરતાં વધારે મ્હોટી છે. ૩ મ્હારી ચોપડી ત્રણેમાં મ્હોટી છે.

૧ પેલું પક્ષી ન્હાનું છે. ૨ આ પક્ષી વધારે ન્હાનું છે. ૩ રાતું પક્ષી ત્રણેમાં વધારે ન્હાનું છે.

૧ આ સારૂં છે ૨ પેલું વધારે સારૂં છે. ૩ આ સૌથી વધારે સારૂં છે.

હું ઘણો મ્હોટો નથી. હું ઘણો ઘરડો નથી પણ મ્હારી મા અને મ્હારી બ્હેનોને હું મદદ કરીશ.

---

૧૮ કુતરો.

રાત્રે અંધારૂં થાય છે. ત્યારે હું મ્હારા ઘરનાં બારણાંને તાળું દઉં છું–વાસું છું. તમે તમારા બારણાને પણ તાળું દીઓ છો ?

ના. હું મ્હારા બારણાને કદી તાળું મારતો નથી. તમે ચોરથી બીતા નથી? તેઓ અંધારે આવી કાંઇક ચોરી જાય.

અરે ના. મ્હારે એક સારો ભાઇબંધ છે. તે આખી રાત મ્હારા ઘરની ચોકી રાખે છે. તે કદી ઉંઘતો નથી. ચોર તેનાથી બીએ છે. તે મ્હારો ન્હાનો કુતરો છે. તેને તું ઉભેલો જુએ છે? જો તે ચોરને દેખે તો તે તેને ભસે છે. જ્યારે તે ચોરને સાંભળે છે ત્યારે તે ભસે છે. તે ચોરને કરડે છે. તે મ્હારા ભાઇબંધોને કરડતો નથી.

ત્હારો કુતરો બીજું કાંઇ કરી શકે છે?

હા. તે પોતાના મ્હોમાં મ્હારી લાકડી ઉપાડી જઇ શકે છે?

---

૧૯ પક્ષી અને તેનો માળો.

આજ સવારે સીતા બગીચામાં ગઇ. તેણે ઉંચે ઝાડમાં જોયું. તે ઉંચું ઝાડ ન હોતું. તે નીચું ઝાડ હતું. ત્યાં તેણે એક ન્હાના પક્ષીને જોયું. ઉડી ગયું નહી. તે તદ્દન ચુપ બેસી રહ્યું. તે તેની પાસે ગઈ ત્યારે તે પક્ષી તેની સાથે વાતચીત કરવા લાગ્યું: તે બોલ્યું–

"હું કોણ છું? હું શું કરૂં છું હું તને કહું છું.

હું ન્હાનું પક્ષી છું. મ્હારે બે પાંખ છે. અને હવામાં ઉંચે ઉડી શકું છું.

હું પડી જતું નથી. મારી પાંખો મને ઉંચે રાખી શકે છે. હું એક ઝાડથી બીજે ઝાડ ઉડી શકું છું.

ન્હાની છોડી, તું તેમ કરી શકે નહી ? કરી શકે ?

તું ચાલી શકે, તું દોડી શકે અને તું કુદી શકે, પણ તું ઉડી શકે નહીં. મ્હારી પેઠે ઉડવું તેને ગમે કે ?

હવે મેં મારી પાંખો બીડી છે અને ઝાડની ડાળ ઉપર હું બેઠું છું.

તું એક સરસ ઘરમાં રહે છે. નહીં વારૂ ? મ્હારે પણ એક હુંફાળું સારૂં ઘર છે. મ્હેં તે એક અડવાડીયામાં બાંધી દીધું. તે મ્હારી નજીકમાં આ રહ્યું. હું તેને મ્હારો માળો કહું છું. તે અહીં તદ્દન સહીસલામત છે. તે ઝાડમાંથી પડી જશે નહીં.

કેટલાંક પક્ષીઓ લાંબા ઘાસમાં જમીન ઉપર માળા બાંધે છે. હું ઉંચે ઝાડમાં પાન નીચે મ્હારો માળો બાંધુ છું. તે આ રહ્યો.

કેટલાંક પક્ષીઓ તેમના માળા પાંદડાં વડે બનાવે છે. પણ હું મ્હારો માળો ન્હાની ડાળખીઓથી બાંધું છું. તેને હુંફાળો રાખવાને હું તેમાં ઉન અને સુકું ઘાસ મુકું છું. મ્હારા માળામાં થોડાં વાદળી ઇંડા છે. મ્હેં તે ગઈ કાલ મૂકયાં. તેમને ગણ. એક, બે, ત્રણ, ચાર, માળામાં ચાર ન્હાના આસમાની ઇંડા છે. તું તેના સામું જો પણ તેને અડતી ના.

આ ઇંડામાંથી ચાર ન્હાનાં પક્ષી બ્હાર નીકળશે. જો તું થોડા દીવસમાં આવે તો તું તે જોજે. હવે મ્હારે ઇંડા ઉપર બેસવું

જોઇએ અને તેને હુંફાળા રાખવાં જોઇએ. જો હું તેમના ઉપર ન બેસું તો તે ઠંડા પડી જાય.

---

૨૦ ન્હાનાં પક્ષી.

પાંચ કે છ દીવસ પછી સીતા ફરીથી બગીચામાં ગઈ. ત્યાં તેણે પેલું પક્ષી જોયું. તેણે ફરીથી તેની જોડે વાત ચીત કરી; તે બોલ્યું—

" ગુડમોર્નિંગ. ત્યારેતો તું મને ફરીથી મળવાને આવી છે ખરૂં ? હું તને જોઇ ઘણુ ખુશી થયું છું.

હવે મ્હારા માળામાં ચાર ન્હાનાં પક્ષી છે. હું તેમની મા છું અને તેઓ મ્હારાં બચ્ચાં છે. હું તેમને બહું ચાહું છું. તું માળા પાસે જા અને તેના સામું જો.

બે દીવસ પહેલાં તે આસમાંની ઇંડાંમાંથી બ્હાર નીકળ્યાં. મ્હેં મ્હારા માળાના ઇંડા તને બતાવ્યાં હતાં. હવે તે પોતાનું મોહું ઉઘાડે છે. તું તેમને જોઇ શકે છે ? તું તેમને ચીસ પાડતાં સાંભળે છે ? તેમને ખાવું છે. તે ઘણાં ભુખ્યાં છે.

હું હમણાંજ એક કીડો તેમને ખાવા માટે લાવી છું. તે આ રહ્યો મ્હારી ચાંચમાં. એમનો બાપ મ્હારા જેવું એક ન્હાનું પક્ષી છે તે આ છોકરાં માટે વધારે ખોરાક લાવવાને બ્હાર ગયો છે. જો અ-

મે તેમને સારી રીતે ખવડાવશું તો તે દરરોજ મ્હોટાં અને મ્હોટાં થશે. એક મહીનામાં તેમની પાંખો મજબુત થશે. પછી હું તેમને આમતેમ ઉડતાં શીખવાડીશ. પછી તેઓ પોતાની મેળે ખોરાક મેળવશે. હમણાં તો તે ન્હાનાં છે. એમના મા બાપે તેમને ખવડાવવું જોઇએ.

પંખીડું.

પ્હો ફાટતાં પોતાના માળામાં ન્હાનું પક્ષી શું બોલે છે? ન્હાનું પક્ષી બોલે છે કે—"મા મને ઉડવા દે; મને ઉડી જવા દે."

"થોડીવાર રહે. ન્હાની પાંખ વધારે મજબુત થવા દે." તેથી એ થોડી વધારે વાર રહે છે અને પછી ઉડી જાય છે.

---

૨૧ બીલાડી.

જો આ રહી એક બીલાડી. તેના શરીર ઉપર ટુંકી સુંવાળી રૂંવાટી છે. તેના પંઝાને છેડે તીક્ષણ નખ છે. તેને ચીડવજે ના તેના નખવડે તે તને ઇજા કરશે (નખ ભીડાવશે).

બીલાડી બહુ ઉતાવળી હોય છે. અને ઉંદર પકડી શકે છે. ઉંદર રાત્રે ખોરાક ચોરી ખાવાને આવે છે. બીલાડી રાહ જુએ છે. તે રાત્રે દેખી શકે છે.

જ્યારે ઉંદર દરમાંથી નીકળે છે ત્યારે બીલાડી કુદે છે અને પકડી પાડે છે. તે તેના સાથે ગેલ કરે છે. આખરે તે ઉંદરને મારી-ને ખાઇ જાય છે.

બીલાડી દૂધ પીએ છે. તે માંસ અને રોટલી ખાય છે. અને તેને માછલી બહુ ભાવે છે. બીલાડી તેના બચ્ચાં ઉપર પ્રેમ રાખે છે. તેમને સ્વચ્છ રાખવાને તે તેમનું આખું શરીર ચાટે છે તે તેમના માટે ખોરાક લાવે છે, અને તેમને ઉંદર પકડતાં શીખવાડે છે.

તે પોતાની પૂંછડી હલાવે છે અને બચ્ચાં તેની જોડે રમે છે. બીલાડીનાં બચ્ચાં રમતીયાળ હોય છે. તે આમ તેમ કુદે છે. મા એમને મ્હોમાં ઘાલી લઈ જાય છે; તેમને મીઆંઉં કરી તે બોલાવે છે. બચ્ચાં પણ મીંઆંઉ કરે છે.

કુતરા અને બીલાડાં આપણાં ભાઇબંધ હોય છે. કુતરા રાત્રે આપણી ચાકી કરે છે, અને બીલાડાં ઉંદર પકડે છે. આપણે તેમના તરફ માયાળુ થવું જોઇએ.

---

૨૨ બકરી.

આ બે બકરી છે. તેમને કેવા લાંબા કાન છે? ગાયની પેઠે તેને શીંગડાં હોય છે. તેમના શીંગડાથી તેઓ મને માથું ભરાવશે. જો તું તેને નહીં મારે તો તે તને માથું નહી ભરાવે. તેમને ટુંકી પુંછડીઓ હોય છે.

બકરી દુધ દે છે તેમનું દુધ પીવામાં ગળ્યું અને સારૂં હોય છે. બકરીઓ ગાયની પેઠે વધારે દુધ દેતી નથી. આનું કારણ શું? બકરી ગાય કરતાં ન્હાની હોય છે તેથી તે થોડું દુધ દે છે. ગાયનું દુધ બકરીના દુધ કરતાં સારૂં હોય છે.

બકરીવાળો બે બકરીની વચમાં બેઠો છે. તે તેમને દોવાનો છે. તેની આગળ માટીનો ઘડો છે તે વાસણમાં દુધ રેડશે.

---

૨૩ ઘેટું.

આ શું છે? તે બકરી છે? ના. ઘેટું છે તેને કેવા સુંદર શીંગડાં છે! શીંગડાં સીધાં નથી ઘેટાનાં શીંગડાં વળેલાં હોય છે. બકરાના શીંગડા સીધાં હોય છે.

ઘેટાની ચામડી ઉપર જાડી ઉન હોય છે. ઉન કોટ જેવું હોય છે. ઉન ઘેટાને હુંફ આપે છે. માણસો ઘેટા ઉપરથી ઉન ઉતારી લે છે. પછી તેઓ ઉનનું કાપડ બનાવે છે. તેઓ કાપડનાં ગરમ કપડાં બનાવે છે.

માણસો ઘેટાંના ટોળાં રાખે છે ટોળામાં ઘણાં ઘેટાં હોય છે. ઘેટાં ઘાસ ખાય છે. ભરવાડ ઘેટાં ચારવાને ખેતરમાં હાંકી જાય છે. બકરાના કરતાં ઘેટાની ઉન જાડી છે. ઘેટાં બહુ નરમ અને શાન્ત હોય છે તે કોઇને ઇજા કરતાં નથી.

---

૨૪ તમારા અને મ્હારા માટે.

ઉંડા આસમાની આકાશમાં તેજસ્વી સુર્ય પ્રકાશે છે. ધોળો ચંદ્ર ઉંચા વાદળા ઉપર પ્રકાશ નાંખે છે અને રાત્રે ચળકતા તારા આપણી નજરે પડે છે. સુર્ય તારા અને ચંદ્ર ત્હારા અને મ્હારા માટે પ્રકાશે છે જ્યારે સોનેરી સુર્ય પશ્ચીમમાં આથમે છે. ત્યારે દરેક પંખી પોતાના ન્હાના માળા તરફ ઉડે છે. બગીચાના ઝાડમાં તે કેવું મધુરૂં ગાય છે ? અને તેનાં મીઠાં ન્હાનાં ગીત ત્હારા અને મ્હારા માટે છે. ઉદ્યોગી મધમાખીઓ સુંદર ફૂલની આસપાસ ગુંજે છે. તે હમેશાં ખીલે છે અને આપણાં સામાં હસે છે. તે હવામાં સુગંધી પ્રસારે છે અને મધમાખીઓને ખોરાક પુરો પાડે છે અને તેઓ ત્હારા અને મ્હારા માટે ખાલે છે. મહાન પરમેશ્વર ભલો છે, તે ઉંચે રહે છે. તે તેના આકાશમાંના ઘરમાંથી આપણા ઉપર જુએ છે. તેણે બધી વસ્તુ બનાવી છે. તે માયાળુ અને પ્રેમાળ છે. ત્હારા અને મ્હારા માટે એ તેણે બનાવી છે.
